

**МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
ЗА 2018 Г.**

**ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ
ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ**

НА ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади)

1. Областен съвет по етнически и интеграционни въпроси - брой заседания, обсъждани теми.
2. Брой на експертите, работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни, трудови, образователни медиатори или други.
3. Взаимодействие с НПО в сферата на интеграция на ромите.
4. Ангажиране на местната общност с изпълнението на плановете.
5. Трудности и пречки, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите, препоръки и предложения за тяхното решаване. Мерки, инициирани от общините.
6. Общински планове за интегриране на ромите, включени в Плановете за развитие на общините.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади, вкл. информацията по приоритети за идентифицираните микрозони с най-маргинализирани общности, съгласно Приложение 2 към писмо № 03.10-56/18.12.2018г. на секретаря на НССЕИВ.)

1. ОБРАЗОВАНИЕ
2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
3. ЗАЕТОСТ
4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
5. КУЛТУРА И МЕДИИ
6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОБРИ ПРАКТИКИ, ИЗВОДИ, ТРУДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ

I.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Областният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси /ОССЕИВ/ е правоприемник на уредения през 2010 г. Областен съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси. Промяната е извършена на основание ПМС № 92/2011 г. ОССЕИВ е консултативен и координиращ орган, подпомагащ областния управител при провеждане политиката по етническите и интеграционните въпроси. Дейността му е регламентирана с приетите през 2011 г. правила за работа. Със заповед на Областния управител на област Ловеч е определен поименния състав на ОССЕИВ.

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществяват на територията на област Ловеч чрез общинските планове за действие за интегриране на ромите, както и на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите 2012-2020 г.

На територията на областта има създадени 7 (осем) общински планове за интегриране на ромите към 2018 г. Шест от общинските планове са актуализирани за периода 2015-2020 г. съгласно указанията на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ), другите два са актуализирани и изпратени от общините Луковит и Ябланица през 2018 г.

За отчетния период имаше само едно събрание на ОССЕИВ. на 14 март 2018 г., на което беше дискутиран и приет годишният мониторингов доклад за изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите за 2017 г. На заседанието беше обърнато внимание на сменените критерии при изискването на информация от общините и също така беше споменато за бъдещото изготвяне на доклада като това ще става в електронен вариант.

По време на заседанието участниците бяха запознати с програмата на сдружение Хабитат – България за подобряване жилищните условия на лица и семейства в рискови групи.

Експерт на Областна администрация Ловеч взе участие в конференция на тема „Къде сме ние в интеграцията на ромите“ проведена на 29.05.2018 г. в НДК град София. На конференцията бяха представени различни гледни точки от страна на държавите от европейския съюз, както и държавите от Западните Балкани. Бяха представени презентации от специалисти в сферата на интеграцията на малцинства и бежанци. Бяха посочени основните проблеми, постигнатите успехи и бъдещите кампании. През годината редовно се следеше бюлетина на ФРМС, където се показват различни лектори и презентации, свързани с темата за интеграцията на ромите на национално ниво.

В 7-те общински администрации на територията на областта работят общо 7 експерти по етническите и интеграционни въпроси. Ангажирани са общо 5 здравни медиатори, 2 образователни медиатори и 2 трудови медиатори.

Основното взаимодействие при решаването на етническите и интеграционни въпроси в област Ловеч се осъществява със Сдружение „Знание“ и „Деветашко плато“, в Община Летница

През м. август 2017 г. кметът на Община Луковит подписа Споразумение за изпълнение на Програма "РОМАКТ" със Съвета на Европа и Европейската комисия в община Луковит. Програма "РОМАКТ" е съвместна инициатива, която има за цел да съдейства на кметовете и общинските власти да работят заедно с местните ромски общности за разработване на политики и обществени услуги, включващи всички, включително роми.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Със Заповед № 423 от 22.11.2017 г. на кмета на Община Луковит е сформирани Обществени съвети за социално включване за реализиране на местната политика за интеграция на ромите и други уязвими групи. В него са включени освен представители на общинските и държавни институции, които имат отношение по политиките за интеграция, така и представители на ромската общност, които са членове на Местната активна група. Задача на Обществения съвет е да обсъди и изясни проблеми от местно значение, свързани с условията за живот на ромската общност в кв. „Изток“, с активното участие на жителите на квартала и да се планират действия за разрешаване на специфични местни нужди. Вниманието е насочено към социално изключени и поставени в неравностойно положение роми.

През 2018 г. Местната активна група провеждаше редовни месечни сбирки и работеше активно с експерти от РОМАКТ. В резултат бяха изготвени предложения по приоритети „Образование“, „Здравеопазване“ и „Заетост“ и Общински съвет – Луковит актуализира съобразно тези предложения и възможностите на общината, Общинския план за действие за интегриране на ромите.

Община Луковит успешно си взаимодейства със Сдружение „Знание“ – гр. Ловеч при изпълнението на различни проекти, свързани с ромската интеграция.

Сдружение „Знание“ е партньор и по проект на Община Луковит – „Социално-икономическа интеграция в Луковит“, което е одобрено за финансиране с Решение № РД 05-123/08.11.2018 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР) по процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1. Проектът ще се изпълнява в периода 2019-2021 г.

Сдружение „Знание“ ще работи с деца, младежи и семейства от ромската общност в Луковит, в дейности, свързани с развитие на местните общности и преодоляване на негативни стереотипи, финансирани от ОП РЧР и ОП НОИР.

Основните цели на това взаимодействие са да се предоставят на ромите инструменти за борба с дискриминацията и постигане на равен достъп до участие в обществено-политическия живот, образованието, трудовата заетост с преодоляване на трайната безработица, здравеопазването, жилищното осигуряване и обществените услуги.

Няколко са трудностите и пречките, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите в област Ловеч. Първият момент е, че все още е много малък броят на лицата, които се определят като роми или друг етнос, т.е. голяма част се определят като българи, това важи особено в големите общини от областта като Ловеч, Троян и Тетевен. Освен това данните, с които разполагаме към момента не са точни тъй като те са на база на преброяването на населението от 2011 г. От ГРАО Ловеч и отдел „Статистически изследвания“ – Ловеч към НСИ не разполагат с информация относно етническата принадлежност на населението към 2018 г. Предвид това може би е разумно да се извърши проучване в тази област за реалния брой на населението в област Ловеч по етнически показатели.

„Мобилни деца“ – децата пътуват с родителите си в чужбина, това нарушава образователния процес и обезсмисля постиженията на децата в училище, след завръщането си трябва да започват отначало, лесно се обезсърчават и в крайна сметка напускат училище

Родителите на деца от ромски произход проявяват интерес към образованието само в начален курс, след V клас се увеличават отсъствията – момчетата започват да работят с бащите,

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

момичетата помагат въкъщи за отглеждане на по-малките деца в семейството, натрупват се пропуски в учебния материал и в често сами напускат училище

Образованието не е ценност за родителите, като предпоставка за житейска и трудова реализация на децата им.

Характерно е също и ниската възраст, в която жените ромки стават майки. Тревожен е фактът, че бременните ромки не посещават женска консултация през периода на бременността и това до голяма степен носи риск не само за тях, но и за тяхното дете. На основание Разрешение за осъществяване на лечебна дейност №МБ-185/21.12.2015 на Министъра на здравеопазването в „МБАЛ Тетевен д-р Ангел Пешев” ЕООД не се осъществява дейност по специалностите „акушерство и гинекология“ и „неонатология“.

Общинските планове за интегриране на ромите дефинират необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт към разрешаване на нарастващите потребности на етническите групи и хората в риск в общините на територията на област Ловеч.

Тези планове са съобразени с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основават на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази сфера. Изпълнението им е насочено към:

- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи:

- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравносложно положение;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Ускорено интегрирането в обществото на хората от ромски произход.

Общинският план за интеграция на ромите е включен в Плана за развитие на община Ловеч.

Общинският план за интеграция на ромите в община Луковит не е включен, макар че двата документа не си противоречат и са в синхрон.

Общинският план за развитие е разработен през 2013 г., съгл. чл. 23 от Закона за регионално развитие и в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. по насоки на МРРБ за периода 2014-2020 г.

Общинският план за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, е разработен през 2012 г. в съответствие с изискванията на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите и съгласно задължителни насоки.

Приоритетите и целите на Община Летница са заложили в Общинският план за интеграция на ромите са включени в Общинския план за развитие 2014 – 2020 година.

Община Троян няма приет Общински план за интеграция на ромите. Дейностите по интеграция на етническите общности, в т.ч. и на ромите са заложили в други планове и стратегически документи на общината, а именно Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Троян; Общински план за развитие на община Троян 2014-2020; Стратегията за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.; Стратегията за развитие на

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

образователната система в Община Троян в периода 2014-2020 и Програма за II период (2017-2018), Общинска програма за закрила на детето в Община Троян за 2018 г. и др.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Едни от основните приоритети в образователната политика на областта са:

- Провеждане на държавната политика в областта на образованието, за повишаване качеството и ефективността на предучилищното възпитание и подготовка и на училищното образование, за осигуряване на равен достъп до образование;
- Провеждане на последователна регионална политика за интегриране на деца и ученици от различни етнически групи.

Разработена е Регионална програма за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 – 2020 и Регионална стратегия за превенция на отпадането от училище и за намаляване броя на преждевременно напусналите (2013 - 2020).

В изпълнение целите на програмата се очаква с приноса на всички ангажирани институции да бъдат постигнати следните резултати:

- Приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на регионално и училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- Подобрени резултати от обучението, измерени от национални външни (НВО) и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете и ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности;
- Повишен обхват в детските градини и училищата чрез насърчаване на записването и редовното посещаване.

Община Летница

На територията на Община Летница има гарантиран достъп до качествено образование в мултикултурна/интеркултурна среда. В общината функционира, след оптимизацията на училищната мрежа СУ „Бачо Киро“ гр. Летница, като средищно училище и ДГ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница с изнесена група в село Горско Сливово.

❖ В ДГ „Ирина Бачо Кирова“ - гр. Летница функционира една яслена група с капацитет 24 места.

❖ През 2017/2018 в детската градина се обучават и възпитават **124 бр. деца**, а през 2018/2019 **109 бр. деца**, от тях 80% са от различни етноси в т.ч. 22 деца на 5-годишна възраст и 26 деца на 6-годишна възраст.

Данните за броя на децата, подлежащи на задължително обучение в ПГ:

Таблица №1

2018 г.	Брой 5-годишни по ГРАО	5 годишни обхванати
Община Летница	48	22

Таблица №2

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

2018 г.	Брой 6-годишни по ГРАО	6-годишни обхванати
Община Летница	48	26

❖ Данните за броя на децата, постъпили в първи клас са както следва:

Таблица №3

Брой първокласници	2017/2018	2018/2019
Община Летница	35	28

В СУ „Бачо Киро“ в гр. Летница се обучават ученици от различни етнически общности от гр. Летница, гр. Павликени и селата Крушуна, Кърпачево, Горско Сливово, Чавдарци, Каменец, Одръне, Асеновци и Александрово. През учебните 2017/2018 и 2018/2019 години в училището са се обучавали както следва:

- 2017/2018 год. – 397 бр. ученика, от тях 77,50% ученици от различни етноси, обслужвани от 38 броя педагогически персонал и 13 броя непедагогически персонал;
- 2018/2019 год. – 381 бр. ученика, от тях 80,00 % от различни етноси, обслужвани от 34 броя педагогически персонал и 12 броя непедагогически персонал.

❖ Сформирани са 5бр. паралелки, които изучават специалността „Производство на кулинарни изделия и напитки“ и придобиват професионална квалификация „Готвач“.

❖ Дял на преждевременно напусналите образователната система за 2017-2018 г. в съответната община (Брой на записаните в детски градини и училища от 1 до 12 клас на 15.09.2017 г. и брой на отпадналите от 1 до 12 клас на 15.09.2017 г. към 30.06.2018 г.):

- записани в детска градини за 2017/2018 – 124 деца/ отпаднали – 5 деца
- записани в детска градини за 2018/2019 – 109 деца/ отпаднали – 1 деца
- записани в училище от 1 до 12 клас за 2017/2018 – 397 ученици/ отпаднали – 1 ученик.

Отпадналите ученици за периода са деца от етнически малцинства и деца с нисък социален статус.

За повишаване качеството на образованието, като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище, СУ „Бачо Киро“ работи по следните програми и проекти:

❖ В СУ „Бачо Киро“ са въведени часове по свободно избираема подготовка (СИП): английски език, информационни технологии, околна среда, технологии, екология, изобразително изкуство и гражданско образование, както и секции по борба, хандбал и футбол.

❖ От началото на 2017-2018 учебна година, училището изпълнява проект по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., Процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG05M20P001-2.004 „РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ И ПОВИШАВАНЕ НА МОТИВАЦИЯТА ИМ ЗА УЧЕНЕ ЧРЕЗ ДЕЙНОСТИ, РАЗВИВАЩИ СПЕЦИФИЧНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ (ТВОЯТ ЧАС) – ФАЗА 2. Работата по проекта позволи създаването на допълнителни часове по СИП: автомобилостроене, волейбол, футбол, изкуството и ние, икономика и бюджет, майсторство, хранене и здраве, група за песни.

❖ През изтеклата година в СУ „Бачо Киро“ са внедрени извънкласни дейности за преодоляване на обучителни затруднения, като са обхванати 99 ученици в 10 групи по математика и български език:

- 7 групи БЕЛ – I-IV клас;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- 1 група БЕЛ – VII клас;
  - 1 група математика – III клас;
  - 1 група математика – VII клас.
  - ❖ В извънкласни дейности по интереси за развитие на творческите способности на учениците са създадени 10 групи, които обхващат 143 ученици:
    - Автомоделизъм;
    - Група за песни;
    - Изкуството и ние – 3 групи;
    - Волейбол;
    - Футбол;
    - Мажоретен състав – съвместна дейност с НЧ “Н.Вапцаров“ гр.Летница;
    - Традициите в българската национална кухня;
    - Хранене и здраве – магията на българските ястия.
  - ❖ Извършени са допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат от учителите по график, извън редовните учебни часове, за ученици, които изостават в усвояването на учебния материал.
  - ❖ По Проект „Ученически практики“, съфинансиран от Европейски социален фонд, чрез Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, в Община Летница бяха заети 4 ученици от СУ “Бачо Киро“, където им бе предоставена възможността да упражняват наученото в класните стаи, в реална работна среда. От същата програма се възползваха и представители на местния туристически бизнес, където броят на заетите с училищна практика ученици надминава 20 броя.
  - ❖ През лятото на 2018 г. приключи изпълнението на дейностите по проект „Стъпка към училище“ реализиран от Сдружение „Знание“ в партньорство с Община Летница и ДГ „Ирина Бачо Кирова“.
- Проектът имаше за цел да подпомогне деца от етническите малцинства от Община Летница в бъдещото им професионално, социално и личностно израстване като им предоставя равен шанс и достъп до качествено ранно образование. Дейностите бяха реализирани с финансовата подкрепа на ЕСФ чрез ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 по процедура „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“.
- Освен пряка работа с деца от детската градина, експертите от Сдружение „Знание“ успяха да реализират и много дейности с родители, целящи тяхното мотивиране и ангажиране при възпитанието и обучението на децата, като ги насърчава и подпомага в процеса на постъпване в първи клас.
- В серия от дейности, насочени към откриване, развитие и изява на таланти, бяха постигнати основните цели, като приобщаване и насърчаване на децата от етнически малцинства да посещават детската градина, като стъпка към продължаване на обучението в училище. Ден на талантите, Приказен бал, Спортни делници и празници, кулинарни демонстрации дадоха възможност на децата да се изявят, не без помощта и на своите родители. В заниманията по толерантност, децата по достъпен начин успяха да разберат що е то толерантност, добронамереност и ценността на различието. Една от най-харесваните от децата дейност - Клуб „Защо?“ даде отговор на множеството въпроси и промотира знанието и ученето като средство за успех.
- Чрез една не по-малко интересна дейност - „Креативните работилници“ се създаде усещането за общност и общо създаване на красиви предмети като начин да се възпитава толерантност и недискриминация. За деца със затруднения в изразяването на български език бяха организирани допълнителни занимания за подготовка.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Проектът „Стъпка към училище“ бе реализиран в периода 02.08.2016 – 02.08.2018 година, като в рамките на изброените дейности бяха обхванати над 120 деца.

❖ Ежегодно СУ „Бачо Киро“ организира кампании за пътна безопасност, съвместно с Полицейското управление гр. Летница.

❖ Активна е и читалищната дейност в 5-те читалища на територията на община Летница, прилагачи творчество и инициатива в самодейността. Активно е участието на читалищата в обогатяване и утвърждаване на културно-историческото наследство и възпитанието на подрастващите.

❖ Три от библиотеките на територията на общината са включени в Програмата „Глобални библиотеки – България, оборудвани са безплатно с информационни и комуникационни технологии и Интернет, което помогна на библиотеките да се развият като значими местни средища за информация, комуникация, обучение, знания и културна дейност. Библиотеките формират активна мрежа, която съдейства за приобщаване на младите хора към глобалното информационно общество.

Ежегодно се обогатяват библиотечни сборки в читалищата в гр.Летница, с.Горско Сливово, с.Крушуна, с.Кърпачево.

❖ В часовете по гражданско образование младите хора се запознават с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общи (насочен и към всички) и целеви (насочен и към целевата група) мерки	Индикатор <i>При мер: Брой ..... включени в ....</i>	Индикатор ..... <i>да се посочи и друг, заложен в проекта, дейността</i>	Постигнат резултат
Проект „Стъпка към училище“	Бенефициент – Сдружение "Знание"- Ловеч, партньори – ОБЩИНА ЛЕТНИЦА и ДГ "Ирина Бачо Кирова"	146 218.00 лв.	124 бр. деца и техните родители	неприложимо	Подпомогнати децата от етническите малцинства от община Летница в бъдещото им професионално, социално и личностно израстване като им предоставя равен

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

					<p>шанс и достъп до качествено ранно образование.</p> <p>В рамките на двугодишен период, проектът работи за мотивиране и ангажиране на родителите при възпитанието и обучението на децата като ги насърчава и подпомага в процеса на постъпване в първи клас.</p> <p>Проектът работи и за преодоляване на негативните нагласи в обществото по отношение на етническите малцинства.</p>
--	--	--	--	--	--

Община Ловеч

Цялостната дейност на Община Ловеч в областта на предучилищното и училищното образование е насочена към изпълнение на задълженията разписани в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА). Приоритетите в дейността на Общината са съобразени с основните цели и принципи на промените в средното образование и са част от основните дейности в Общинския план за развитие на Община Ловеч 2014-2020.

Системата на предучилищно и училищно образование на територията на Община Ловеч включва широка мрежа от детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностното развитие, съответно: 9 детски градини, 7 основни училища, 2 средни училища, 2 профилирани гимназии и 3 професионални гимназии.

Община Ловеч активно работи при осъществяване на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Решение № 373/05.07.2017 г. на Министерски съвет. За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. В екипите участват представители от различни институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на училища и учители от всички училища на територията на общината положиха изключителни усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“. В

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

дейността си екипите са сериозно подпомагани от експертите в РУО – Ловеч. Характерно за работата на екипите в Община Ловеч е доброто взаимодействие между представителите на общинска администрация, кметовете на населени места, експертите от РУО, училищните директори и учителите, включени в екипите за обхват.

По информация от Междуинституционалната платформа „Посещаемо и безопасно училище“, 4-те общински екипа през есента на 2018 г. са обработили формуляри „Протокол за физическо посещение на адрес за обхват“ за 294 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, като в системата е въведена съответната информация. От тях с актуален статус: „Записан“ са 9 деца, а „В чужбина“ са 261 деца, като за 12 деца няма информация, тъй като не са открити на посочените адреси. Информацията в платформата постоянно се обновява. Горепоменатата информация се отнася към 12.12. 2018 г.

През учебната 2017/2018 година от обхванатите в общината 1030 деца в детски градини и 3922 ученици / в т.ч. 58 в ПГ / в общинските училища и 51 в СФО (самостоятелна форма на обучение) и 4 в ИФО (индивидуална форма на обучение). Записани в първи клас в община Ловеч са 284. От тях 19 броя са ученици - 6-годишни (родени 2011 г.) и 7 са първокласници (над 7-годишна възраст).

По данни на ГРАО, подлежащи на задължително училищно обучение за учебната 2018/2019 година, родените през 2011 г. са 451. От тях: 103 са в чужбина, а 49 деца са записани на училище в други общини в България. В първи клас за учебната 2017/2018 година са записани 297 ученици. Обхватът, спрямо наличните на територията на общината деца, родени през 2011 година е 100%.

Отпадналите от образователната система шест ученици през учебната 2016/2017 година са реинтегрирани в училищата през учебната 2017/2018 година.

В Общината се поддържа масив (по постоянен и настоящ адрес) на подлежащите на задължително предучилищно или училищно образование до 16-годишна възраст, който своевременно (м. февруари и м. октомври) се актуализира с данни от отдел ГРАО. Данните се засичат с Информационната система на образованието - „Регистър за движението на децата и учениците“. Незаписаните деца се издирват, като ежегодно се изпращат писма до родителите/настойниците, посещават се по адреси и се провеждат срещи с родителите. Активно съдействие оказват кметовете и кметски наместници. По този начин е намален броят на необхванатите в образователната система деца и ученици. Необхванати остават тези деца и ученици, за които липсва актуален постоянен или настоящ адрес и не могат да бъдат открити на адресите по масива на ГРАО.

От 2013 година Община Ловеч има утвърдена Процедура за налагане на санкции на родители, които не са записали децата си, подлежащи на задължително предучилищно или училищно образование и не осигуряват присъствието на децата си в детска градина или училище. Директорите на детски градини и училища са уведомени с писма за необходимата информация и приложени документи, които е необходимо да представят в община Ловеч. Със заповед на Кмета на Община Ловеч са определени длъжностни лица, които да съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения по чл. 347 от ЗПУО. Във връзка с това е намален броят на отпадналите, като съществено е увеличен броят на реинтегрираните в образователната система. Актове по чл. 347 от ЗПУО не са съставяни, защото децата/учениците са реинтегрирани или записани в детска градина/училище.

Община Луковит

През учебната 2018/2019 са обхванати 2070 деца и ученици на територията на община Луковит

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Дейност 1.3. Постепенно въвеждане на целодневна форма на обучение до седми клас вкл. с осигурено столово хранене - 29 бр. разкрити групи, 631 ученици- ползватели на услугата

Дейност 2.2 Допълнителни занимания по български език за деца, за които българският език не е майчин.

През 2018 г. 331 деца от ромската етническа група в предучилищна възраст на територията на цялата община са обхванати в допълнителни занимания по български език в рамките на проект BG05M2OP001-3.001-0001 „Заедно“, процедура „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Общо включените в проекта деца са 716.

BG05M2OP001-3.002-0228 „Днешните деца – утрешното бъдеще“ – на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Бежаново – включени 125 ученици от ромски произход.

Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност – клубове по интереси, СИП в областта на фолклора и приложните изкуства – включени през 2018 г. - 1345 бр. ученици.

През 2016/2017 г. са реинтегрирани 14 ученици

През 2017/2018 г. са реинтегрирани 201 ученици.

Броят на реинтегрираните ученици през 2017/2018 г. нараства в резултат от изпълнението на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение на МС № 373 от 05.07.2017 г. Със заповеди на началника на РУО – Ловеч в община Луковит са сформирани 3 екипа за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Извършени са 1455 посещения на адреси и са записани 201 ученици.

През учебната 2018/2019 г. до 31.12.2018 г. са извършени 443 посещения на адреси и са записани 56 деца и ученици в задължителна възраст до 16 години. Броят на реинтегрираните деца и ученици е по-малък, защото за втора година се работи по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Близо 65 % от новозаписаните деца и ученици в образователната система са от квартал Изток, а именно 36.

Като основни трудности се забелязват:

1. При установяване на местонахождението на детето / ученика;
2. Нежеланието на родителите да изпълняват основните си функции, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на
3. Поради невъзможност на родителите да плащат таксите на децата си, които са в задължителна училищна възраст /5-6 годишни/, те остават извън образователната система;
4. Непрекъснатата миграция ,във връзка с търсене на работа, в страната и чужбина.
5. Нередовно посещение в училище, около 20% от ромските ученици не посещават училище;
6. Слабо владеене на български език, както в детската градина, така и в училище;
7. Високи такси в детските градини, непосилни за най-бедните семейства;
8. Сегрегирани училища и паралелки.

В НУ „Инж.Вълков“ гр.Луковит всички ученици са от ромски произход, в ОУ „Христо Ботев“ с. Румянцево – 90 % от учениците са от ромски произход, в СУ „Алеко Константинов“ гр. Луковит повече от половината ученици са от ромски произход.

9. Липса на дрехи, обувки, учебници и помагала за децата и учениците от маргинализирани семейства, които живеят в незаконни къщи в края на кв. Изток;

10. Недостатъчна ангажираност и отговорност на някои от семейства към образованието на децата.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

11.Трудности на голяма част от децата при подготовка на изпити с матури и външно оценяване в 4 клас, 7 клас и 12 клас;

12.Мобилни деца.

Значителна част от децата пътуват с родителите си в чужбина, но не са трайно установени там и често се връщат в България по средата на учебната година. Така не могат да усвоят материала нито в чужбина, нито в България.

Община Тетевен

Училищната структура и мрежа в община Тетевен е оптимизирана и съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Образователната система в община Тетевен осигурява общообразователната и професионалната подготовка на учащите се.

През учебната 2017/2018 година на територията на община Тетевен функционират 12 училища:

Училища в община Тетевен към 2018 г.

Наименование	Населено място	Степен на образование	Статут	Институционална подкрепа
НУ „Хаджи Генчо”	Гр.Тетевен	начална	общинско	
НУ „Любен Каравелов”	С. Бабинци	начална	общинско	защитено
ОУ „Васил Левски”	С. Български извор	основна	общинско	
ОУ „Георги Бенковски”	С. Черни Вит	основна	общинско	Защитено и средищно
ОУ „Георги Бенковски”	С.Рибарица	основна	общинско	защитено
ОУ „Георги Бенковски”	С.Галата	основна	общинско	
ОУ „Христо Ботев”	С. Глогово	основна	общинско	
ОУ „Васил Априлов”	С.Градежница	основна	общинско	
СУ „Васил Левски”	С.Голям извор	основна	държавно	
СУ „Георги Бенковски”	Гр.Тетевен	средна	общинско	средищно
НПГГСД „Сава Младенов”	Гр.Тетевен	средна	общинско	
ПГ по СЕУ	Гр.Тетевен	средна	общинско	

Източник: Община Тетевен

Броят на учениците в община Тетевен намалява през последните пет учебни години с 318 или с около 14% през 2017/2018 спрямо 2013/2014 учебна година.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Брой училища, паралелки и ученици в община Тетевен 2013-2018 г.

Учебни години	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Брой училища	13	13	13	12	12
Брой паралелки	128	118	104	112	98
Брой ученици, в т.ч.:	2342	2234	2197	2129	2024
Момчета	1248	1170	1165	1120	1074
Момичета	1094	1064	1032	1009	950

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

Един от най-сериозните проблеми в образователната система на община Тетевен през последните години са негативните демографски тенденции и последиците от това: намаляване броя на учениците в паралелките и увеличаване броя на маломерните и слетите паралелки, което поставя на сериозно изпитание функционирането на системата на делегираните бюджети.

В община Тетевен се наблюдават следните проблеми: увеличава се броят на децата, които напускат училище без да завършат задължителното основно образование /предимно от ромски произход/, запазва се и високият брой на трайно не посещаващите училище деца поради социални и семейни причини. Налице са проблеми със задържането на подлежащи на задължително обучение деца. Необходимо е да се работи с родителите и децата от етнически произход за повишаване образователното ниво и квалификацията им.

В контекста на образователната интеграция на най-маргинализираните общности на територията на община Тетевен приоритетно се развиват целеви мерки, заложи в Плана за действие за подкрепа на интеграционните политики: обхващане на децата в риск от маргинализираните семейства в детски градини; записване и задържане на отпадналите деца в училище; подкрепа и осигуряване на допълнителни занятия за компенсирани на образователни неравенства; системна и последователна работа за приобщаване на родителите; мерки за ограмотвяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми; повишаване на капацитета на учителите в детските градини и училищата; програми за повишаване на качеството на образование.

Може да се обобщи, че записването и задържането на отпаднали деца в училище е приоритетна и задължителна мярка с цел тяхната реинтеграция в образователната система. При маргинализираните семейства обикновено се налага продължителна социална и общностна работа за мотивиране на децата и родителите, посредничество и придружаване за подготовка на документи и записване в училище.

Община Троян

През учебната 2018/2019 г. в Община Троян в 9 общински училища се обучават 2253 ученици, и приблизително 447 в две държавни училища. Училищата с изявено присъствие на деца и ученици от различни етноси са в селата Орешак и Дебнево, в ОУ „Иван Хаджийски“ и Професионалната гимназия по механоелектротехника в гр. Троян. За същата учебна година общият брой на децата обхванати в задължителната предучилищна подготовка в ДГ и

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

училища е 345, при брой родени деца на възраст 5 и 6 години в Община Троян по настоящ адрес е 404, което представлява 85,39 % (в т.ч. 90,52 % за града и 69,38 % за селата).

За Община Троян учениците от ромски произход са приблизително 350 (12,96 %), а децата, които посещават детска градина са приблизително 60 (7,3%).

Съгласно Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Троян, са предвидени преференциални условия, които дават право за заплащане на такса за ползване на детска градина в намален размер.

В изпълнение на РМС № 373/05.07.2017 г. и през 2018 г. продължи прилагането на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. В национален мащаб е създадена и функционира обща електронна платформа, в която се отразяват всички подлежащи на задължително обучение деца и ученици, отпаднали от образователната система. Чрез предоставени персонални кодове за достъп, ръководителите на екипите получават информация за подлежащи и при необходимост се предприема посещение на адрес с цел обхващане в образователна институция. За община Троян са сформирани 5 екипа, проверени са 55 адреси. В над 90 % от случаите е установено, че лицата са напуснали страната. Реално са върнати в системата 10 деца и ученици, които подлежат на задължително обучение.

В подкрепа на механизма, във всички детски градини и училища се изпълняват програми за превенция на отпадането на деца и ученици от образователно-възпитателните институции. Учениците до 7 клас са включени в целодневна организация на учебния ден; осигурява се столово хранене; безплатен транспорт за подлежащите на задължителна предучилищна и училищна подготовка от населените места, в които няма детска градина и/или училище. Изпълнявани са още програми и проекти: „Твоят час“, „Без свободен час“, „Нашите деца“. Организиран се занимания по интереси; осигурен е достъп до спортна база и библиотека на съответното училище. С учениците, които не посещават редовно учебни часове или със застрашените от отпадане, е извършена индивидуална работа. Поддържа се контакт с родителите им; провеждат се ежеседмични консултации.

През изминалата година МКБППМН е работила по 7 подадени сигнали от училища за деца, които не посещават редовно учебните занятия. С малолетните/непълнолетните и техните родители са проведени срещи и разговори с цел тяхното неотпадане от образователната система. За задържане на учениците от етнически малцинства в училищната общност, в дух на толерантност и недискриминация, са създадени възможности за пълноценен живот и свободна изява, чрез включването им в разнообразна извънкласна дейност /конкурси, спортни състезания, кинопрожекции, участие в инициативите на комисията и др./.

Осигурен е достъп до образование на всички желаещи ученици от ромски произход. Ангажимент на всяко училищно ръководство и на общината е свеждане до минимум на ранното отпадане от училище, както и за мотивиране на завършващите основни училища да продължат средното си образование. През учебната 2018/2019 г. само един ученик е отпаднал от общия брой учащи до 16 години. Въведената целодневна организация учебно-възпитателния процес спомага задържането на учениците в образователната система. Ежегодно се осигурява транспорт за деца и ученици от дома им до детските градини и училищата. При необходимост всяко училище създава и поддържа библиотечен фонд за учебници и помагала, за да могат децата (предимно от ромски произход) от различни възрастови групи за разполагат с тях.

В ОУ с. Борима се изпълнява училищна програма за предоставяне на равни възможности за приобщаване на учениците от уязвимите групи. Успешно се социализират в училищната среда ученици от турски и ромски етнос.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства по Национална програма „Развитие на системата на предучилищното образование“ се изпълняват в детските градини в селата Орешак и Калейца.

За деца и ученици, за които българският език не е майчин се организира СИП, участие в проект „Твоят час“, консултации и др. занимания.

Община Угърчин

На територията на община Угърчин има три общински училища :

-СУ „ Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Угърчин

-ОУ „Св. ” П Хилендарски“ село Лесидрен

-ОУ „ Христо Ботев“ село Кирчево .

Детските градини са, както следва:

- ДГ „Светулка“ гр. Угърчин

- ДГ „ Щастливо детство“ с. Кирчево .

Децата и учениците от ромски произход , подлежащи на задължително обучение посещават редовно детските заведения и училищата. Предлагат им се безплатни услуги като транспорт, безплатна храна, безплатни учебници, целодневно обучение.

Ползотворно е сътрудничеството между център „Амалипе“ и ОУ „Христо Ботев“ с. Кирчево. С Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. е създаден и функционира Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които са извън нея и за които има риск от отпадане или пък напуснали преждевременно. Механизмът включва създаване, актуализиране и дейност на екипите за съвместна работа по прилагането на комплекс от мерки за включване и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск. Той обхваща и прилагането на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и подобряване на координацията при налагане на санкции спрямо родителите, които нарушават закова. Чрез Механизма се организира и регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните действия за налагане на съответните законови санкции на семействата, чиито деца не посещават училище.

Нови моменти предвиждат обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствията; внедряване, развитие, поддържане и управление на Информационна система за реализация на механизма.

Районът на обхват на всеки екип включва прилежащия район на една или повече образователни институции. Децата и учениците, които не са обхванати, които са отпаднали или са в риск, институциите обменят информация по ясно регламентирана процедура с конкретни срокове и задължения.

Отчет по изпълнени дейности, вкл. период на изпълнение, отговорни за изпълнението, резултати, устойчивост на резултатите, въздействие на резултатите върху обхванатите от мярката (и друга информация, относима до мярката):

СУ ”Св.Св.Кирил и Методий” гр. Угърчин

Проект „Нов шанс за успех”, процедура чрез директно предоставяне BG05M20P001-3.004 „Ограмотяване на възрастни – фаза 1” по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” – 132 лица

Цели на проекта:

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- Създаване на среда за насърчаване на грамотността, в която специално място се отделя на съвременните информационни средства и на учителя.
- Създаване на организационни възможности за учене през целия живот, водещи до продължаване на образованието, до включване в пазара на труда и до повишаване на качеството на живот.

Целеви групи са: **лицата без завършени етапи и степени на образование, безработни и неграмотни лица.** Представителите на целевата група ще покрият входното образователно ниво за придобиване на по-висока степен на професионална квалификация и така ще се разшири значително обхватът на професиите, с които могат да се реализират на пазара на труда. Ефектите от обучението са значими както за самата личност, която независимо от своята възраст и получено формално образование има възможност да реализира пълноценно своя потенциал, така и за работодателите, които са потребители на този ресурс. За лицата от целевата група, които не се включат в обученията по проекта, ще бъде осигурена възможност за валидиране на резултати от неформалното обучение и иформалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и иформално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование.

ОУ „Христо Ботев” с. Кирчево

Проект „Всеки ученик да бъде отличник” към ЦМЕД „Амалипе”- 13 ученика, 5 родители, 1 ръководител

Цел на проекта: Проектните дейности са насочени към превенция на отпадането и задържане на ромските деца в училище, увеличаване на броя на реинтегрираните/ записаните отново в училище деца, увеличаване на броя на възрастните роми, включени във форми на учене през целия живот, чувствително увеличаване на процента на ромските младежи, които продължават своето образование в средни училища/ гимназии, активно участие на родителите в училищния живот.

Проблемите, които решава: С този проект се цели въвеждане на модел за интервенция, която води до намаляване до минимум на отпадналите ученици, намаляване на отсъствията, увеличаване на записването на ромски младежи и девойки в средни училища и повишаване на училищния успех, както и за активно включване на родителите в училищния живот на децата им.

Проектът е насочен към:

-Деца от ромски етнос; Освен ромски деца се работи и с неромски ученици, с цел преодоляване на различията, изграждане на обща мултикултурна среда в училище; обучение в толерантност и взаимно приемане.

-Учители и директори от училищата, в които учат тези деца

-Ромски родители и други членове на семейството

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общини (насочени към всички) и целеви (насочени към целевата група) мерки	Индикатор <i>Пример: Брой... ... включен и в ...</i>	Индикатор <i>..... .... да се посочи и друг, заложен в проекта, дейността</i>	Постигнат резултат
„Нов шанс за успех”	бенефициент		132 лица		Шанс за повече възможности за учене през целия живот до повишаване на качеството на живот
„Всеки ученик да бъде отличник”					Превенция на отпадането и задържане на ромските деца в училище

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

--	--	--	--	--	--

1. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания).

Община Летница

- ❖ На територията на общината в гр. Летница са регистрирани три амбулатории за първична медицинска помощ – индивидуални практики с трима общопрактикуващи лекари (ОПЛ) и два кабинета по дентална медицина. В град Летница функционира филиал на Центъра за спешна медицинска помощ – Ловеч и една клинична лаборатория.
- ❖ В ДГ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница и СУ „Бачо Киро“ гр. Летница работят завеждащи „Здравни кабинети“ с по 1 медицинска сестра в кабинет.
- ❖ Дейността на здравния медиатор от 2015 г. продължава и през 2018 г. като делегирана от държавата дейност.

За отчетния период здравният медиатор е работил, като посредник в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи, за подобряване на профилактичните дейности сред ромското население, съдейства за осъществяване на планови имунизации, консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, НЕЛК и ЛКК, придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения, съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права, придружаване до социални институции, съдействие за ползване на социални услуги, оказва консултантска помощ за семейно планиране и развитие на устойчиви семейни модели сред младите хора, включително и за развитие на умения за добро и отговорно родителство, повишаване на здравните знания и информираността.

- ❖ С цел насърчаване на здравословния начин на живот сред младите хора и превенция на факторите, създаващи риск за здравето, всеки месец в часовете на класния ръководител, завеждащият здравен кабинет изнася лекции и запознава младите хора със значимите

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

заболявания, начини за предпазване, повишаване на сексуалната култура, вредата от тютюнопушенето, употребата на наркотични вещества и алкохол.

- ❖ За 2018 г. в общината няма раждания на деца от майки под 18 годишна възраст.
- ❖ В Община Летница няма регистрирана детска смъртност до 1 г. за 2018 г.
- ❖ На 28.11.2018 година е организирана и проведена антиспин кампания от РЗИ- Ловеч. Извършени са изследвания за СПИН и туберкулоза на 14 лица.
- ❖ Заболеваемостта на територията в Община Летница е изразена предимно в хипертонични, хронични и онкологични заболявания по информация на Здравния медиатор.

Община Ловеч

На територията на Община Ловеч специализираната болнична медицинска помощ в общината се осъществява от МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“, Държавна психиатрична болница – Ловеч и частна МБАЛ „Кардиолайф“.

Първичната извънболнична медицинска помощ се осъществява от общо 76 индивидуални практики за медицинска помощ и 49 индивидуални практики за дентална помощ. За 2018 г. населението на общината се обслужва от общо 25 общопрактикуващи лекари (от които 19 са в град Ловеч и 6 в селата) и 49 лекари по дентална медицина. Основно незаети са практиките в селата. Осигуреност на населението на общината с общопрактикуващи лекари (ОПЛ) е 7,41 на 10 000 души, а с дентални лекари е 11,33 на 10 000 души.

Разпределението на ОПЛ по населени места е неравномерно и това формира различна осигуреност на населението. При средно за областта осигуряване на 1445 души с един ОПЛ, за община Ловеч един общо практикуващ лекар обслужва 1340 лица. По отношение на практиките за първична дентална помощ се запазва концентрацията на лекарите предимно в града, което също обуславя неравномерна осигуреност на населението в общината. Един лекар по дентална помощ обслужва средно 880 лица.

Осигуреността с лекари с придобита специалност е 51 бр. за общината, от които над 60 годишна възраст са 11% от всички специалисти.

Осигуреността на населението на общината със специалисти в извънболничната медицинска помощ е добра и е в съответствие с потребностите на населението.

Броят на лекарите, осъществяващи специализирана извънболнична дейност (физически лица, включително тези, които са на основен договор в болничната помощ) е достатъчен и дава осигуреност на населението 16 лекари на 10 000 души.

Регистрираните лечебни заведения за извънболнична помощ в общината към 31.12.2018 г. са:

- 51 индивидуални практики на лекари – амбулатории за специализирана медицинска помощ;
- 5 групови практики – амбулатории за специализирана медицинска помощ;
- 19 индивидуални практики – амбулатории за първична медицинска помощ – гр. Ловеч;
- 6 индивидуални практики – амбулатории за първична медицинска помощ – малки населени места;
- 1 групов практика – амбулатория за първична медицинска помощ;
- 3 самостоятелни медикодиагностични лаборатории;
- 1 групов практика – амбулатория за първична помощ по дентална медицина;
- 49 индивидуални практики – амбулатории за първична помощ по дентална медицина;
- 2 индивидуални практики – амбулатории за специализирана дентална помощ;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- 8 Самостоятелни медико – технически лаборатории;
- 3 Медицински центъра;
- 1 Център за спешна медицинска помощ.

Болничната помощ не осигурява необходимостта от достатъчно легла по ревматологични, хематологични, неврохирургични, дермато-венерологични, токсикологични, онкологични болести и достатъчно функциониращи легла за продължително лечение. Въпреки добрата осигуреност с лекари на населението на община Ловеч към настоящия момент, обезпокояваща е тенденцията – нарастване на средната възраст на практикуващите лекари, включително и поради това, че повечето от тях продължават да осъществяват дейност след пенсионна възраст, както и по причина, че няма оптимално включване на млади лекари в системата. Тази тенденция има отложен във времето негативен ефект.

Във всички детски градини и учебни заведения на територията на общината са разкрити и функционират здравни кабинети, в които работят общо 23-ма медицински специалисти, от които 1 лекар, 10 медицински фелдшера и 12 медицински сестри.

В община Ловеч има 3 детски ясли с общ капацитет 162 деца. Посещаемостта на децата в детските ясли за последните четири години е, както следва: 2015 г. – 113 деца, 2016 г. - 107 деца, за 2017 г. – 119 деца и за 2018 г. – 122 деца В общината няма деца, необхванати в системата на детските ясли.

Провеждане на информационни кампании за профилактика на болестите сред уязвимите групи

През 2018 г. в изпълнение на мярката от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г., Община Ловеч работи активно по 6 Национални програми, които имат за цел да осигурят условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи в общината.

Партньори в работата на Община Ловеч са: Регионална здравна инспекция – Ловеч, МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“, „Медицински център - Ловеч“, Регионална колегия на Български зъболекарски съюз – клон Ловеч и Национално сдружение на общините в Република България.

Осигурен е достъп до информация по различни здравни проблеми, касаещи хората от етническите малцинства. За допълнително повишаване здравните знания и умения на младите хора и учениците се изнесоха здравни беседи и лекции в часовете по здраве в СУ „Панайот Пипков“ гр. Ловеч и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ кв. Гозница гр. Ловеч и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Александрово. Лекциите се провеждат от обучени за работа с рискови групи медицинските специалисти от училищните здравни кабинети и експерти от РЗИ - Ловеч на актуални теми, като: Предпазване от полово-предавани болести и СПИН; Профилактика на социално-значими заболявания като туберкулоза, хепатит; Необходимост и значение на задължителните имунизации; Стрес и превенция на агресията и насилието сред децата и учениците и др.

Община Ловеч осигурява условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи, чрез следните програми:

- **Национална „Програма за превенция и контрол на туберкулозата“** - През 2018 г. в рамките на Националната програма са обучени 2795 ученици от всички училища в общината и

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

са проведени 123 обучения. В изпълнение на Националната програма и Програма „Подобряване на устойчивостта на Националната програма по туберкулоза“, финансирана от глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария, през 2018 г. община Ловеч бе включена в пилотен проект за разширяване обхвата с нископрагови услуги за латентна туберкулоза. В 3 Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания и в 4 Защитени жилища се извършиха дейности по скрининг, диагностика и профилактика на 72-ма настанени в социалните услуги потребители и на част от персонала, който ги обслужва.

- **Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, сексуално-предавани инфекции и туберкулоза“** – Повишават се знанията по здравни проблеми на хората от етническите малцинства. За допълнителна информация, знания и умения на младите хора и учениците се провеждат здравни беседи и лекции в часовете по здраве. Изготвя се информация за Министерство на здравеопазването за изразходваните финансови средства за предходната година от общинския бюджет. Води се задължителна документация, във връзка с Наредба №47 от 2009 г. за условията и реда за изследване, съобщаване и отчет на заразеност с вируса на СПИН.;

- **Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020г.;** В изпълнение на дейностите по Националната програма са обучени 26 медицинските специалисти от здравните кабинети на училища и детски заведения в един модул от Регионалната здравно-образователна програма за 2018 г., от експерти на РЗИ

- **Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18 г. в България;**

- **Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка** - Организирант се заседания на Регионалния координационния съвет за област Ловеч, провеждат се кампании и се уведомяват родителите на всички 12 и 13 годишни момичета от училищата в община Ловеч, подлежащи на препоръчителна имунизация срещу Човешки папиломен вирус (ЧПВ). През 2018 г. за по-добра информираност и възможностите за профилактика, които националната програма предоставя, писмено са уведомени родителите на всичките 169 момичета, подлежащи на препоръчителната имунизация.

- **Програма „Здраве за всички“ и „Женско здраве“** - Осъществяват се безплатни профилактични прегледи или прегледи на преференциални цени на гражданите и уязвими групи в общината за профилактика на остеопорозата, рак на млечната жлеза, заболявания на щитовидната жлеза, онкологични заболявания и др.

През 2018 г. са осигурени медицински специалисти във всички детски и учебни заведения, като са разкрити и функционират здравни кабинети. Медицинското обслужване в детските градини и училищата се обезпечават от 23-ма медицински специалисти.

През 2018 година са организирани и проведени 3 обучения за повишаване професионалната квалификацията на медицинските специалисти от детско и училищно здравеопазване и от социалните услуги в общината. Обучени са 83 здравни професионалисти.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Проведено е годишно обучение на 12 професионалисти по здравни грижи, в съответствие с изискванията за безопасност на храните, съгласно чл. 23 от Закона за храните и условията и реда за провеждане на обучение на работниците и служителите по изискванията на Система за управление безопасността на храните, добри производствени и хигиенни практики и НАССР.

Във връзка със създаденият в Община Ловеч на Общински фонд за асистирана репродукция и лечение на репродуктивни заболявания на семейства и лица, живеещи на семейни начала в Община Ловеч През 2018 г. финансово са подпомогнати 5 двойки млади семейства, като общата сума е в размер на 9000 лв. и две новородени деца.

През 2018 г. Община Ловеч подпомогна 16 граждани със средства от общинския бюджет, които се нуждаят от скъпо струващо лечение чрез прилагане на Общинската наредба за отпускане на еднократна финансова помощ на нуждаещи се лица. Финансовата помощ е в размер на 13 368 лв.

Дейността на **здравните медиатори** в община Ловеч е преустановена от началото на 2012 година, поради липса на финансиране и решение на Националния съвет по етническите и демографски въпроси.

Но съгласно писмо с изх. № 6300-205-1/19.07.2018 г. до Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, Община Ловеч е заявила желание за откриване на 1 щатна бройка „здравен медиатор“ през 2019 г., като същевременно заявява готовност и да заплати такса обучение в размер на 1000 лв. Към настоящият момент в Община Ловеч е обявен конкурс за избор на здравен медиатор и през месец април 2019 г. ще бъде назначен обучен здравен медиатор.

Демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.

В областта на здравеопазването община Ловеч осигурява необходимите условия и пряко ръководи, финансира и контролира дейностите в детските ясли, Детска кухня и медицинското обслужване в детските и учебните заведения.

В Детска кухня се осигурява храна на достъпни цени за децата от 10-месечна до 3-годишна възраст за неорганизиран контингент и за децата, посещаващи трите детски ясли - организиран контингент. Средно месечно се приготвя храна за над 300 деца. Материалната база на детските ясли и детската кухня е много добра. Капацитетът е достатъчен за задоволяване на нуждите на децата до 3-годишна възраст.

В детските градини и учебните заведения са осигурени необходимите медицински специалисти и се извършва широка профилактична дейност с цел ограничаване на рисковите фактори.

Община Луковит

На територията на града има 7 квартали; в село Дерманци – 9.

Брой проведени беседи за превенция на ранна бременност в кв. Изток – 13, в Дерманци - 15

Брой записани деца при личен лекар от кв. Изто, гр.Луковит – 59, други квартали на града – 6, села от общината – 32.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Брой проведени беседи и разговори с млади майки от кв. Изток за осъществяване на планови имунизации – 52 в кв. Изток, гр. Луковит и 61 в с. Дерманци

Брой лица , посетили беседите – 102 в кв. Изток и 140 в селата.

Брой обхванати с имунизации – 48 в кв. Изток, гр. Луковит, 4 в други квартали на града и 29 в селата.

Нисък социален статус - гъсто населени жилища с лоши хигиенно-битови условия и непълноценно хранене, което е предпоставка за нездравословен начин на живот и проблеми, свързани със здравето.

Нисък образователен статус, който се изразява в неграмотност и липса на познания, свързани с както с тяхното здраве, така и със здравното развитие на децата им в т. ч. и поставянето на задължителни ваксини на децата.

Според личните лекари голяма част от бременните жени от ромски произход са без здравни осигуровки, понеже ражданията са платени от държавата и те нямат мотив да се осигуряват. Те не посещават женска консултация, направо отиват за раждането в болница. Голяма част от тях раждат преди навършване на 18-годишна възраст.

По данни на личните лекари около 1/3 от децата са без имунизациите и задължителните ваксини.

Има необходимост от още 3 здравни медиатори – още един за кв. Изток, 1 за с. Бежаново и 1 за с. Петревене и Карлуково.

Голяма част от ромската общност няма здравни осигуровки – 25% по данни от РОМАКТ;

В кв. Изток има нужда от осигуряване и провеждане на здравно-информационни кампании по теми като - семейно планиране, контрацепция и т.н., тъй като има непълнолетни и многодетни майки от маргинализирани семейства;

В кв. Изток, гр. Луковит и в с. Дерманци има определени семейства, повечето живеещи в незаконни къщи в покрайнините на квартала, които не посещават редовно ОПЛ за задължителните имунизации;

Има необходимост от още един здравен медиатор за кв. Изток .

Част от бременните жени и младите майки са без здравни осигуровки и не са обхванати със задължителни изследвания и консултации.

Община Тетевен

„ МБАЛ Тетевен д-р Ангел Пешев” ЕООД е единственото лечебно заведение в общината, което през последните години предлага своите медицински услуги предимно на населението ѝ. Основно потокът от пациенти се формира от съставните села на общината. Медицинската помощ на населението в града и общината предлагат и ЦСНМН – Тетевен / филиал/ ; както и 18 лекарски АММП – ИП и няколко АСМП – ИП.

Характерно за ромското население е ниската здравна култура и ненавременното търсене на медицинска помощ. Нарастващата безработица сред етноса е причина за твърде високия относителен дял на здравно неосигурени лица – около 80%. При необходимост голяма част от тях не могат да се лекуват в болница поради невъзможност за заплащане на таксата за болничен престой.

Характерно е също и ниската възраст, в която жените ромки стават майки. Тревожен е фактът, че бременните ромки не посещават женска консултация през периода на бременността и това до голяма степен носи риск не само за тях, но и за тяхното дете. На основание Разрешение за

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

осъществяване на лечебна дейност №МБ-185/21.12.2015 г. на Министъра на здравеопазването в „МБАЛ Тетевен д-р Ангел Пешев“ ЕООД не се осъществява дейност по специалностите „акушерство и гинекология“ и „неонатология“.

Най – честите заболявания на лицата от ромски произход са тези на дихателната система, следвани от заболявания на храносмилателната, травми и наранявания.

Близо 90 % от приетите в Детско отделение са деца от ромски произход със заболявания на дихателната и на храносмилателната система.

Няма наличие на данни за мероприятия, свързани с превенцията на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Община Троян

Подобряване на достъпа до здравеопазване, профилактиката на социално значимите болести и семейното планиране са част от целите на Община Троян, свързани с интеграция на малцинствените групи по приоритет здравеопазване.

През 2018 г. в общината са родени 9 деца от непълнолетни майки с ромски произход. Здравният статус на ромското население в общината се характеризира с висок % на деца и лица с увреждания. Ниската здравна и битова култура на етническите малцинства, ранните съжителства, липсата на родителски капацитет и не на последно място липсата на здравни осигуровка на значителна част от ромското население, влошава здравето им. Характерните за местната ромска общност близкородствени съжителства, увеличават заболяемостта от наследствени болести, като хемофилия. Честотата на страдащите от астма и епилепсия ромски деца бележи ръст.

През 2018 г. за разрешаване на проблеми по приоритет Здравеопазване са извършени следните дейности:

Чрез създадения в Община Троян Фонд за лечение на граждани, през 2018 г. са подпомогнати 2 ромски деца със сумата от 1864 лв.

„Специализирана болница за активно лечение на белодробни болести“ ЕООД Троян, финансирана от „Национална програма за контрол на туберкулозата в България“ и последваща „Програма за подобряване устойчивостта на контрола на туберкулозата“ осигури възможност за безплатни профилактични прегледи, а при необходимост и лечение, на лица от рискови групи в т.ч. роми, от която в общината се възползваха само 2 лица.

По програма на РЗИ – Ловеч за борба с тютюнопушенето през май 2018 г. се проведе скрининг на 120 пушачи, в т.ч. 20 от ромската общност, за установяване степента на увреждане на белите дробове, чрез измерване количеството на въглероден диоксид в издишан въздух.

През м. ноември 2018 г., се създадоха две нови организации на БМЧК, в които се включиха ученици от ОУ „Иван Хаджийски“ и ПГМЕТ. Целта е развиване на доброволческа дейност към БЧК и обогатяване на здравната култура на младежите.

През м. ноември 2019 г. в изпълнение на Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България 2017-2020 г., РЗИ гр. Ловеч организира кампания за уведомяване на родителите на 12 годишни момичета, които подлежат на препоръчителна имунизация срещу човешки папиломен вирус, основен причинител на рака на маточната шийка. В община Троян 126 момичета са обхванати в кампанията, от тях 18 са от ромски произход.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Дейността на двамата здравни медиатори през годината, по данни от годишния им отчет е следната:

- Съдействие за осъществяване на планови имунизации за деца 36, за възрастни 2;
- Съдействие за осъществяване на профилактични прегледи за деца 8, за възрастни 1;
- Консултации по здравен казус 78;
- Попълване на документи, свързани с лечение 14;
- Придружаване в ЛЗ следване на процедури 41;
- Съпровождане до здравни институции 33;
- Възстановяване на здравно-осигурителни права 5 (организиране на кампания за набиране на средства)
- Посещение в махалите във връзка със здравен проблем или манипулация 18;
- Консултация по социален казус 116;
- Попълване на документи за социални придобивки 55;
- Придружаване до социални институции и следване на процедури 67;
- Съпровождане до социални институции 57;
- Посещение в квартали или махали във връзка със социални казуси 100;
- Изнесени беседи и здравно-информационни мероприятия 22
- Брой раздадени брошури и флаери за ползата от ваксини, наследствени заболявания, профилактика на социално значими болести 85
- Брой участия в обучения, семинари, съвместна работа с институции 27

3.ЗАЕТОСТ

Община Летница

По данни от последното преброяване на населението през 2011 г. заетите лица в община Летница за 792, а безработните – 317, по етнически групи, представени в следващите таблици.

Таблица №1

Заети лица на 15-64 навършени години на община Летница по общини и етническа група към 01.02.2011 година.

Общини	Общо	Етническа група				Не се самоопределят	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	792	600	114	-	20	-	56

Таблица №2

Безработни лица на 15-64 навършени години на община Летница по общини и етническа група към 01.02.2011 година

Общини	Общо	Етническа група				Не се самоопределят	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	792	600	114	-	20	-	56

Коефициент на безработица - %

Общини	Общо	Ромска етническа група
Летница	28,6	52,4

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Таблица № 3

Икономическо неактивно население на 15 и повече години на община Летница и етническа група към 01.02.2011 година

Общини	Общо	Етнически групи				Не се самоопределят	Неотговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	2095	1587	220	48	77	20	143

По данни от Бюро по труда – Ловеч средногодишният брой регистрирани безработни лица от община Летница за 2018 г. са 176, от тях 43 лица са се самоопределили от различни етнически групи /турска, ромска, влашка, румънска и други/.

Равнището на безработицата в общината към 31.12.2017 година е 23,50%, а към 31.12.2018 година 15,90%.

През 2018 г. общо 212 регистрирани безработни са постъпили на работа, като от тях 54 лица са от етнически групи:

На първичен трудов пазар са постъпили на работа 166 лица, от тях 41 лица са от етнически групи;

По програми и мерки за заетост са започнали работа 46 лица, като от тях 13 лица са от етнически групи.

Средно годишният брой на продължително безработните лица за Община Летница за 2018 г. е 87. От тях 23 бр. са с регистрация от 1 до 2 години и 64 бр. с регистрация над 2 години;

Делът на продължително безработните лица към общия средногодишен брой на регистрираните е 49,43%.

Дирекция „Бюро по труда“ – Ловеч, филиал – гр. Летница, работи активно по изпълнението на Национален план за изпълнение на европейската гаранция за младежта 2014-2020 г., чиято основна цел е осигуряването на качествена работна сила, като основна предпоставка за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в съответствие с дългосрочните цели на Стратегия „Европа 2020“.

През 2018 г. общината работи по следните програми и мерки за заетост:

С цел осигуряване на устойчивост на дейностите по Проект „Звено за услуги в дома – грижи за независим живот“ предоставя почасови услуги в домашна среда, които имат за цел да осигурят независимост, социална интеграция и по-високо качество на живот на потребителите на услугите и включват: лична помощ в самообслужването, подкрепа за социално включване, комунално-битови услуги, здравни услуги, транспортни услуги, мотивационна и психологическа подкрепа. През цялата 2018 г. средствата са осигурени с приемането на Закон за държавния бюджет 2018 г., ПМС 332/22.12.2017 г. За изпълнението на дейностите са наети на работа Социален асистент – 1 бр., Домашни помощници – 6 бр. и Лични асистенти – 17 бр. Проект „Работа“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд се изпълнява в периода 01.07.2018 -30.06.2019 г, като по проекта са наети – 6 бр. лица на длъжност общ работник.

Регионална програма за заетост е изпълнена в периода 01.06. – 31.12.2018 г., като на длъжността „Работник поддръжка“ са наети – 6 бр. лица.

По Национална програма „Помощ за пенсиониране“ през 2017 г. е наето 1 бр. лице – шофьор, за срок от 2 години, до 30.04.2019 г.

По Регионална програма за заетост, на Община Летница през 2018 г. са отпуснати 26000 лв. (двадесет и шест хиляди) за 6 работни места. Средствата от Държавния бюджет се предоставени за всяко насочено безработно лице, наето по трудов договор /за не по-малко от 4 часа на ден/ в съответствие с утвърдената Регионална програма за заетост на област Ловеч – 2018г. за срок от 7 месеца – до 31.12.2018 г.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

По данни от Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Ловеч през 2018 година са подпомагани лица, както следва:

- 42 лица с месечни помощи по чл.9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане,
- 298 лица с трайни увреждания са подпомагани с месечни добавки за социална интеграция по Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания,
- 227 лица с целева помощ за отопление по Наредба № РД07-5 от 16.05.2008 г.

Община Ловеч

Към 31.12.2018 г. регистрираните безработни, търсещи работа, в ДБТ – Ловеч, от община Ловеч са 1253 лица, от които 1110 лица или 88.59% са в община Ловеч. Равнището на безработица към 31.12.2018 г. е 5,37%. В сравнение със същия период на предходната година безработицата намалява с 1,09 пункта.

Най-голям относителен дял имат регистрираните безработни на 55 годишна възраст – 31,42% /417 лица/, намаление с 15,61% / 77 лица/.

Средногодишният брой на регистрираните безработни младежи до 29 години е 144 – 10,58% от регистрираните в Бюрото по труда.

Програмите и проектите, по които Община Ловеч осигури заетост през 2018 година са:

- Национална програма “Активиране на неактивни лица“ – период на действие – 2018 г.,2019 г. Програмата касае активиране на неактивни младежи за намиране на работа, в Община Ловеч по програмата е назначен 1 младеж на длъжност „Младежки медиатор“.
- Програма “Старт на кариерата“ – за 2018 година беше назначен един младеж на длъжност мл.експерт АО.
- През 2018 г. Проект BGO5M90PO01-1.010 “Обучения и заетост“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са сключени трудови договори с 49 безработни лица с ТЕЛК с 50 и над 50% увреждания за период от 2 години. Лицата ще извършват обществено полезни дейности в града и населените места на общината.
- По Национална програма за хора с трайни увреждания е назначен един младеж за срок от две години.
- По Национална програма „Помощ за пенсиониране“ е назначено 1 безработно лице също с трайни увреждания за работа по програмата.
- С Регионална програма за заетост осигурихме заетост на 9 безработни лица за работа в Зоопарк Ловеч, Общинските гробищни паркове и в кварталите Гозница и Продимчец.
- Съгласно изискванията на АСП и във връзка с изпълнението на чл. 12, ал. 1 от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане, всеки месец по списък определен брой лица извършват обществено полезни дейности.
- По програми и мерки за откриване на нови работни места, по програми и мерки осигуряващи равни възможности чрез социално-икономическа интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда се търсят възможности за заетост на лицата търсещи работа.

Община Луковит

През периода 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. общината е участвала и кандидатствала с два проекта и две програми, касаещи дейности, свързани с интегриране на българските граждани от ромски произход.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Насърчаване на заетостта чрез регионални и европейски програми за заетост – 13 лица, в това число и от ромски произход, с осигурена заетост чрез Регионална програма за заетост. Средствата са в размер на 48 414.10 лв. от в Регионална програма за заетост 2018 към област Ловеч.

Обучения за професионална квалификация на икономически неактивни до 29 г. и временна заетост – бр. обучени 55 безработни младежи, предимно от ромски произход, до 29 години вкл. и осигурена 6-месечна заетост. Усвоеният финансов ресурс за целия проект е 184 494.72 лв., в това число за 2018 г. 125 715.95 лв. по проект „Обучение и заетост за младите хора“.

Осигуряване на заетост на представители от уязвимите групи – назначени на работа 45 лица от ромски произход, за 12 месеца. Изразходеният финансов ресурс само за изминалата 2018 г. е в размер на 175 099.64 лв. по проект „Работа“ на ОПРЧР.

В последните три години 2016-2018 г. се подобри сравнително достъпа на ромите до пазара на труда и повиши дела на заетите сред тях, основно в повременна заетост.

Това се постигна благодарение на проведените през 2016 и 2017 години по проект „Младежка гаранция в Луковит“ мотивационни обучения за активно търсене на работа и професионални обучения с осигурена субсидирана заетост. В мотивационните обучения са включени 100 икономически неактивни младежи, вкл. 54 от ромски произход до 29 годишна възраст, които не са в образование, обучение и са безработни. Наблюдава се и ръст през годините на обхванатите в повременна заетост лица от ромски произход, както и увеличение на периода на заетост от 6 м. на 24 м. и повече.

Ако през 2016 и 2017 г. в субсидирана заетост са били обхванати съответно 98 и 110 лица за период до 6 месеца, то през 2018 г. лицата от ромски произход включени в субсидирана заетост са 113, като 45 от тях са за период от 24 месеца.

Основните трудности са свързани с подбора, мотивацията и спазване на трудовата дисциплина.

1. Лицата предпочитат да си получават помощите, които им се полагат, отколкото да бъдат включени в дадена програма или проект, тъй като след назначаването им на трудов договор помощите им се спират, а често по размер помощите са по-големи от минималната работна заплата, на която са назначени.
2. Преобладаващата част от представителите на ромската общност са продължително безработни лица или с 6-месечен трудов стаж, икономически неактивни, с ниско или без образование, изложени на риск от социално изключване, което влияе на тяхната мотивация за работа.
3. Някои младежите се женят непълнолетни или много млади, с малки деца са, което оказва своето влияние върху спазване на работното време от наетите лица и тяхното перманентно неявяване на работа поради причини свързани с отглеждане на децата.
4. Мъжете през летния период прекратяват своите договори или престават да идват на работа, поради започване на сезонна работа или работа зад граница.

Идентифицирани проблеми от Местната активна група

1. Безработицата се определя като основен проблем сред ромската общност, поради ниско образование и липса на квалификация.
2. Липса на информираност и разбиране сред общността за възможностите за заетост и програмите на БТ.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Община Тетевен

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общи (насочени към всички) и цели (насочени към целевата група) мерки	Индикатор <i>Брой назначен и на работата</i>	Индикатор Безработни младежи до 29 години да се посочи и друг, заложен в проекта, дейността	Постигнат резултат
1. Регионална програма за заетост 2018 НПДЗ	Област Ловеч Община Луковит ДБТ Луковит	48 734.66 насочени към всички	13		Назначени бяха 13 безработни лица в 8 населени места на общината /гр. Луковит – 6 и в селата 7/. Лицата бяха назначени на длъжност „Общ работник“, на пълен 8-часов работен ден за период от 6 месеца.
2. Проект BG05M9OP001-1.028-0001 „Работа“ ОПРЧР 2014-2020	Община Луковит ДБТ Луковит	За 2018 г. – 175099,64 лв. целево насочени безработни от ромски произход	45		По проекта са назначени 45 безработни лица /21 в гр. Луковит и 24 в селата/, предимно от ромски произход, на длъжност „Общ работник“ за 24 месеца на 8-часов работен ден.
3. Проект BG05M9OP001-1.005-0001 „Обучение и заетост за младите хора“ ОПРЧР 2014-2020	Община Луковит ДБТ Ловеч ДБТ Луковит	За 2018 г. – 125 715,95 лв. целево насочени към младежи до 29 г. от ромски произход	55	55	При изпълнение на проекта бяха назначени 55 безработни младежи /19 в гр. Луковит и 36 в селата/, на длъжност „Общ работник“ за период от 6 месеца на 8-часов работен ден.

Община Тетевен

Приоритетен проблем, отразен в Плана за действие на община Тетевен, е дългосрочната безработица, която води до загуба на трудови навици и съответно до по – ниски възможности за излизане от кръга на социална изолация. Специален фокус за осигуряване на достъп до заетост и доходи на най – маргинализираните общности се поставя върху: мотивационни и квалификационни курсове; обхващане на най – уязвимите в програми за ограмотяване;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

субсидирана заетост; посредничество и подкрепа за осигуряване на достъп до заетост и доходи.

- В разпределението по професионален признак с най-голям дял е групата на лицата без специалност и квалификация – за община Тетевен те са над 60 % /предимно от ромски произход/;
- Лицата с основно и по-ниско образование също преобладават – 50% от общия брой регистрирани лица /основно от ромски произход/;

През периода 2018 – 2019 г. безработните лица, включени в програми за заетост и обучение, са от различни целеви групи – продължително безработни лица, лица над 50 годишна възраст, младежи до 29-годишна възраст, лица с основно и по-ниско образование, лица с увреждания и безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. В този показател се отчитат и лицата, работещи по различни схеми за осигуряване на заетост от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси. За 2018 – 2019 г. общо включените в действащи програми и схеми лица са около 100.

Община Троян

В изпълнение на приоритета през отчетната 2018 г. в община Троян са назначени 4 роми в Регионална програма. Не са провеждани обучения с последваща заетост.

Безработицата в общината през 2018 г. е ниска. Към 31.12.2018 г. тя е 5,3 %, а броят на регистрираните безработни лица е 762, от тях 23 за се самоопределили като роми. За сравнение към 31.12.2017 г. коефициента на регистрираната безработица е 5,6 % и 807 лица. Налице е трайна тенденцията към понижаване на безработицата в общината.

Най-голям брой роми - 70 са заети в Общинско предприятие „Комунални услуги“ Троян. Те имат създадени трайни трудови навици и съвместно изпълняват възложените им комунално-битови дейности.

Община Угърчин

Голяма част от целевата група са икономически неактивни и безработни, не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява намирането, а съответно и наемането им на работа. Това затруднява включването им в обществения живот.

През 2018 г. Община Угърчин реализира следните проект:

1. «Регионална програма», стойност на проекта 47 449,74 лв. В проекта са включени 15 лица, от които 2 роми;
2. «Обучение и заетост», финансирана от ПРЧР, стойност на проекта 177 227,28 лв. целевата

Целите, които си е поставила общината с изпълнението на тези проекти е осигуряване на заетост за безработни лица, намаляване безработицата на територията на общината, създаване на условия за подобряване на социално-икономическата и битовата среда за тези лица.

4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Община Летница

- ❖ На територията на общината няма незаконосъобразни постройки/жилища.
- ❖ В Община Летница има одобрена кадастрална карта за цялото землище на общината.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

На 19.07.2016 г. е подписан Договор за безвъзмездна финансова помощ с Агенция за социално подпомагане, финансиран от Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, за предоставяне на помощ под форма на топъл обяд и предоставяне на съпътстващи мерки на 50 бр. лица от целевите групи. Предоставянето на топлия обяд започна на 01.08.2016 г. със срок до 30.04.2017 г. През 2017 г. е подписан анекс към договора, като срока на договора е удължен от 01.10.2017-31.12.2019 г.

Социалните услуги в общината се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях. В Община Летница през 2018 г. се предоставят следните социални услуги:

- Социални услуги в домашна среда: личен асистент; социален асистент; домашен помощник; домашен социален патронаж;
- Дневен център за пълнолетни лица с увреждания;
- Център за социална рехабилитация и интеграция;
- Социална услуга от резидентен тип: Център за настаняване от семеен тип;
- Обществена трапезария.

На 30.11.2017 г. завърши изпълнението на Проект „Звено за услуги в дома – грижи за независим живот“. Проектът е осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проектът допълва и надгражда създаденото Звено за услуги в дома по операция „Помощ в дома“, финансирана от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., както и процедура „Нови алтернативи“, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., чрез прилагане на широкоспектърен подход за предоставяне на почасови услуги за хора с увреждания и възрастни хора със затруднения в самообслужването.

Почасовите услуги в домашна среда имат за цел да осигурят независимост, социална интеграция и по-високо качество на живот на потребителите на услугите и включват: лична помощ в самообслужването, подкрепа за социално включване, комунално-битови услуги, здравни услуги, транспортни услуги, мотивационна и психологическа подкрепа.

Дейностите продължават и след приключване изпълнението на проекта. Социалната услуга се предостави и през цялата 2018 г. със средства осигурени с приемането на Закон за държавния бюджет 2018 г., ПМС 332/22.12.2017 г.

Изпълнен е Проект за частично изменение на ПУП /подробен устройствен план/- ПР /план за регулация/ на град Летница, община Летница, обл. Ловеч на улица „Стефан Стамболов“, от осова точка 245 до осова точка 264 – публична общинска собственост, като:

- В частта от осова точка 245 до осова точка 278 по регулационния план на гр. Летница, обл. Ловеч е обособена самостоятелна улица от северната страна на канала /Смърдешка бара/;
- Предаваемите места по регулационния план на гр. Летница към квартали 85 и 88 са отредени за улица от осова точка 273 до осова точка 264 от южната страна на канала /Смърдешка бара/.

Извършена е газификация и отопление на канцеларии и зали в Читалища и Младежки център в гр. Летница. Инвестицията е в размер на 21 556,00 лв.

Извършен е текущ ремонт на уличната мрежа на стойност 19 596,84 лв. в това число: ремонт на улица „Стефан Стамболов“, „Цанко Бакалов“, „Хан Аспарух“, „Захари Стоянов“, „Любен

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Каравелов“, „Отец Паисий“, „Васил Левски“, „Генерал Скобелев“, „Александър Димитров“, „

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общи (насочени към всички) и целеви (насочени към целевата група) мерки	Индикатор <i>Пример: Брой... включен и в ...</i>	Индикатор ..... <i>да се посочи и друг, заложен в проекта, дейността</i>	Постигнат резултат
Проект „Осигуряване на топъл обяд в ОБЩИНА ЛЕТНИЦА”	ОБЩИНА ЛЕТНИЦА	103 977.50 лв.	50 бр. лица	неприложимо	Надгражда и разширява обхвата на услугата "Обществена трапезария" на територията на община Летница. Той ще осигури топъл обяд на хората в затруднение в община Летница. Предвижда се да се обслужват всички населени места на територията на община Летница.

Г.М. Димитров“, бул. „България“, площад „Гео Милев“, площад „Васил Левски“.

Община Ловеч

Като цяло в община Ловеч не съществува остър жилищен проблем. В процентно съотношение обезпечеността на домакинствата с жилища е 98,23 %. На територията на общината не съществуват обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. Същевременно в общинския център Ловеч има недостиг на общински жилища, което затруднява осигуряването за нуждаещите се хора, предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази посока, което ограничава възможностите на общинската власт да провежда адекватна социална жилищна политика. Липсата на жилище не е изведено като приоритетен фактор за социалната политика, както на национално, така и на общинско ниво. Във връзка с липсата на жилище и трудностите за осигуряване на наем най-засегнати са бездомните хора на различна възраст, които живеят сами, както и хората с тежки съпътстващи проблеми (зависимости, проблемно поведение, напуснали местата за лишаване от свобода), семейства от етническите малцинства и самотни майки.

Жилищната политика се провежда в съответствие с икономическата политика на Общината и е определена с Наредба за общинските жилища в Община Ловеч, приета с решение на Общински съвет- Ловеч.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Изчислено на база общия наличен жилищен фонд, жилищното потребление в Ловеч е сравнимо с това в страната. Към настоящия момент общият брой на жилищата е много по-голям от броя на домакинствата, живеещи в града. Този факт създава погрешно убеждение, че жилището не трябва да е приоритетен проблем. В действителност това не е така, не малка част от жилищата са „нестандартни“ – без благоустройство, изоставени, с паянтова конструкция, полусъборени. Те се обитават предимно от малцинствени и социално слаби семейства.

Оценка за състоянието на жилищното потребление дават и показателите „едносемейно обитаване“ и „брой обитатели на стая“. През последните години по-голяма част от жилищата се обитават от едно семейство. Обаче жилищата, обитавани от ромски семейства, имат четирима и повече обитатели на стая. Последните са и без всякакво благоустройство.

При сегашната пазарна конюнктура в Ловеч предлагането в частния сектор на жилища под наем е с недостъпни цени за социално слаби семейства. Общественият сектор е сведен до символичен дял и е лишен от финансови предпоставки за развитие.

Нуждаещите се от жилища в града са предимно от рискови групи, за чието социално включване е необходимо мобилизирането на всички политики поради многостранния характер на проблемите, с които се сблъскват.

Равният достъп до общинските жилища на уязвимите групи е решаващ за тяхното ефективно социално включване и участие в живота на обществото. Макар и правото на достъп да е законово гарантирано чрез Наредбата за общинските жилища, реализирането за тези групи остава практически затруднено.

Причините са комплексни и взаимосвързани. Например:

- честата смяна на адреса и местопребиваването не позволява на семействата от маргиналните групи да бъдат картотекирани за настаняване, тъй като е необходимо през последните 5 години да са адресно регистрирани в Ловеч;
- настанените семейства от тези групи не поддържат общинските жилища поради липса на средства и последните са в много лошо състояние.

Община Луковит

Квартал „Изток“ е единственият обособен квартал в Община Луковит, населен изцяло с ромско население.

В изпълнение на актуализирания през 2018г. „План за действие на Община Луковит за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация“, Община Луковит е предприела мерки за осигуряване на годни за жилищно застрояване имоти в строителните граници и извън тях на територията на гр. Луковит.

Част от тях са свободни и се намират в северозападната част на града:

- УПИ II, кв. 60 с площ от 380м²
- УПИ III, кв. 60 с площ от 350м²
- УПИ IV, кв. 60 с площ от 350м²
- УПИ V, кв. 60 с площ от 350м²
- УПИ VI, кв. 60 с площ от 350м²
- УПИ VII, кв. 60 с площ от 350м²

Друга част от терени, подходящи за жилищно застрояване, се намират в източната част на града, в непосредствена близост до ромския квартал „Изток“.

За тези терени Общински съвет Луковит е взел Решение № 321/21.09.2017 г., като е дал съгласие за разширяване на строителните граници на съществуващата урбанизирана територия на гр. Луковит с обща площ от 13,415 дка (понастоящем държавна собственост), заменяйки ги с терени от землището на гр. Луковит (частна и публична общинска

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

собственост). В изпълнение на Решението на ОбС Луковит Общината е започнала процедура за деактуването на тези имоти, държавна собственост на МЗГ, с предназначение „Стопански двор“, с начин на трайно ползване „Животновъдна ферма“ и актуването им като частна общинска собственост.

След финализиране на процедурата ще бъдат изготвени ПУП (ПРЗ), ще се извърши попълване на кадастъра, с което ще се даде възможност на живущи в кв. „Изток“ да закупят имоти за построяване на жилища, задоволявайки семейните си нужди.

Асфалтиране на улици в кв. Изток, гр. Луковит и селата.

През 2018 г. в изпълнение на инвестиционната си програма и наличния финансов ресурс Община Луковит извърши подобряване на техническата инфраструктура в кв. „Изток“ с асфалтиране на част от уличната мрежа в квартала.

Включените улици са по предложение на Местната активна група.

След направен оглед и преценка от служители на общинската администрация изцяло са асфалтирани пътните платна по част от:

Ул. „Момина сълза“ – 14 829,55 лв.

Ул. „Кокиче“ – 75 640,90 лв.

Ул. „Начална“ – 70 861,40 лв.

Ул. „Лозарска“ – 44 247,50 лв.

Ул. „Пролет“ – 72 426,01 лв.

а по технологията „Печматик“

Ул. „Лале“ – 3 347,64 лв.

Ул. „Синчец“ – 3 316,13 лв.

Ул. „Теменуга“ – 3 329,27 лв.

Ул. „Момина сълза“ – 6 760,92 лв.

Общата стойност на инвестициите, вложени за асфалтиране в кв. „Изток“, са 294 759,32 лв.

Монтиране на автобусни спирки с покрив за пътуващите ученици от кв. Изток

Изработени са и са монтирани 2 бр. автобусни спирки. И двете спирки са позиционирани на ул. „Кирил и Методий“ (едната е в квартала, а другата – при чешма „Елешник“).

Дейността е по искане на Местната активна група.

Изграждане на част от транзитен водопровод по ул. „Предел“ за осигуряване на необходимите количества вода в кв. Изток.

През 2018 г. приключи изпълнението на проект „Подмяна водопровод и цялостно асфалтиране по ул. „Предел“, ул. „Княз Борис I“, ул. „Тополовска“ и ул. „Кръгояр“ в гр. Луковит, община Луковит“. В обхвата на проекта и по конкретно по ул. „Предел“, съгласно изпълнение на одобрения Идеен проект за реконструкция на водопроводната мрежа в гр. Луковит, е изпълнена първата част от Гл.кл. XI-транзитен водопровод с дължина около 1300 л.м. (висока зона), чията цел е захранване на високи части в кв. „Изток“ при доставката на питейна вода. Продължението на транзитния водопровод е предвидено и през 2019 г. С изграждането на водопровода ще бъдат решени проблемите в квартала по отношение на нормалното водоподаване до всички абонати.

Извършен ремонт на покрив и санитарни помещения на сграда, публична общинска собственост, находяща се в кв. Изток, в която от 2019 г. функционира Общностен център по проект „Социално-икономическа интеграция“.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

За първи път през 2018 г. започна процес на закупуване на земята под ромските къщи в кв. Изток с цел узаконяване на жилищните постройки. Ежемесечно на сесии на Общински съвет Луковит се разглеждат заявления за закупуване на парцели в кв. Изток. В последните месеци се наблюдава и плащане на местни данъци и такси от жители на този квартал.

Идентифицирани проблеми от местната администрация:

1. Незаконно строителство. По данни на експерти поне всяко четвърто жилище в квартала е незаконно изградено;
2. Лоша жилищна инфраструктура;
3. Ограничен достъп до качествени комунални услуги;
4. 4Липсата на редовно водоподаване и слабо налягане на водата. Често има аварии и спукани тръби. Водопроводът е стар;
5. В с. Дерманци най-спешните улици за асфалтиране са – ул. Л. Каравелов и ул. Г. Бенковски;
6. Гробищният парк, който се намира в кв. Изток, е без асфалтирани алеи, кален и с локви. Той се намира извън регулация;
7. В махалата, която се намира извън регулация, където живеят около 60 семейства, има хора без лични карти и проблеми с промяната на адресната регистрация;
8. В кв. Изток няма детска площадка и никакви обособени места, подходящи за игри за децата или спорт;
9. На ул. „Момина сълза“ движението на автомобили е интензивно. На същата улица често играят деца. Има нужда от „легал полицаи“;
10. На завоя на ул. „Кочиче“ и ул. „Момина сълза“ има нужда от пътен знак, който да осигурява видимост на автомобилите.

Община Тетевен

За разлика от останалите сектори, където съществуват известни възможности и ресурси за стартиране на директна подкрепа към целевите общности, то за решаване на проблемите в жилищния сектор е необходимо най – напред да се разработи предвидената общинска програма за жилищните условия на обособените етнически общности.

Ромите на територията на община Тетевен не живеят в обособени квартали. По – голямата част живеят в големи фамилни къщи, но има и домове, в които живеят няколко домакинства в изключително тежки условия.

Жилищните условия се подобряват главно чрез общинския бюджет и участието в европейски програми. Въпреки че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Към момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. Няма и регистри за териториите, включващи ромско население.

Плановата осигуреност, включваща и население от ромски произход, е следната: застроителен и регулационен план /ЗРП/ за гр. Тетевен, кв. Полатен, кв. Пладнището, с. Черни Вит, с. Малка Желязна, с. Дивчовото, с. Гложене, с. Голям Извор, с. Галата, с. Васильово, с. Български Извор, с. Бабинци; регулационен план /РП/ за с. Рибарица, с. Градежница, с. Глогово и м. Асен; изготвени кадастрални карти за гр. Тетевен, кв. Полатен, кв. Пладнището, с. Рибарица, с. Черни Вит и с. Дивчовото.

За периода 2018 г. – 2020 г. в общинските инфраструктурни дейности се предвижда изграждането на детски площадки и игрища в махали, които са включени в регулация.

Община Троян

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Отчет по изпълнени дейности, вкл. период на изпълнение, отговорни за изпълнението, резултати, устойчивост на резултатите, въздействие на резултатите върху обхванатите от мярката.

Жилищния фонд, обитаван от ромското население в преобладаващата си част е в лошо състояние. В по голямата си част сегрегирано и бедно. Предимно това са незаконни постройки, които не разполагат с помещения за поддържане на лична хигиена. В някои дори няма електричество. Живущите в тях роми не са в състояние да отделят средства за поддържане и подобряване на жилищните условия. Често в една къща живеят няколко семейства, с три, четири и повече деца. Общината полага усилия за подобряване на инфраструктурата, за осигуряване на терени за застрояване, както и за предприемане на стъпки за узаконяване на част от имотите върху, които са построени ромски жилища. Това е много бавен процес, но има добра воля за разрешаването му с активното участие на ромската общност и институциите.

Общинският жилищен фонд разполага с:

- Две общежития: на БКС в кв. Търнето на ул. „Стефан Стамболов“ № 3, в което има 16 стаи, където са настанени 14 ромски семейства, около 100 души и общежитие в махала „Дудевска“ № 1 - „Червянска лъка“, разполагащо с 31 стаи, където са настанени 28 ромски семейства, общо 140 души;
- 43 апартамента, в 6 от които в гр. Троян, ж.к. „Христо Смирненски“ са настанени 6 ромски семейства – 32 души;
- 16 къщи, в 6 от които са настанени 8 ромски семейства – 39 души.

Състоянието на общежитията, като сграден фонд е добро, поради постоянните усилия на общината да ги поддържа. Семействата настанени в къщи и апартаменти стопанисват сравнително добре тези имоти. Със средства от общинския бюджет са поставени водомери и открити индивидуални партиди за вода, в махала „Дудевска“ №1, същите домакинства имат и индивидуални партиди за електроенергия. Решен е проблем в махала „Белишки орешак“ с електроснабдяването.

Община Угърчин

През последните години се наблюдава заселване на гражданите от ромски произход в имоти от кварталите/махалите на населените места съвместно с населението от другите етнически групи. Най-ярко това е изразено в град Угърчин. Заселването става в имоти, които остават свободни в следствие на обезлюдяване (собствениците почиват) и техните роднини или близки са извън общината. Повечето от тези имоти се придобиват от тях за ползване, но без да бъдат прехвърляни по съответния ред.

Концентрация на граждани от ромски произход се наблюдава единствено в с. Кирчево, където те са се обособили в отделен жилищен квартал и съответно би могло да се каже, че живеят като отделно обособена етническа общност.

5. КУЛТУРА И МЕДИИ

Община Летница

На територията на община Летница функционират следните Народни читалища:

- НЧ „Никола Й. Вапцаров – 1873“ гр. Летница. Към читалището работи Група за фолклорни песни, Клуб за декоративна бродерия „Сръчни ръце“, Танцова мажоретна формация, Фитнес-център, Клуб „Приятели на книгата“.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- НЧ „Искра – Летница 1997“ гр. Летница. Традиционните дейности на НЧ „Искра – Летница 1997 г.“ са: Школа за народни танци – младша, старша и детска възраст; Духов оркестър; Вокална група за стари градски песни.
- НЧ „Цветан П. Петров-Великов-1905“ с. Крушуна. Към читалището функционира група за народни песни.
- НЧ „Развитие-1872“ с. Горско Сливово. Към НЧ „Развитие-1872“ функционира Самодеев състав за народни песни, хумористични миниатюри, рецитали.
- НЧ „Христо Кърпачев-1921“ с. Кърпачево. Към читалището функционира Група за народни песни и художествено слово и Самодейна театрална трупа.

Тяхната роля е много важна за ефективното интегриране на децата от ромски произход и децата живеещи в сходна на ромите среда, както и техните родители. Традиционна дейност, която читалищата развиват, и работата им по проекти съвместно с Община Летница, неправителствени организации и СОУ „Бачо Киро“ – Летница дава много добри резултати в образователната и културна интеграция, като същевременно с това се запазва и тяхната културна идентичност. През периода 2015-2020 г. работата им ще продължи в тази посока.

В изпълнение на културната програма на Община Летница за 2018 г. са реализирани множество мероприятия и събития, свързани с национални, общински и традиционни празници. Дейностите по организацията им бе осъществена със съвместните усилия на община Летница, читалищата в общината и със съдействието на училището, детската градина и социалните центрове:

Център за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев” – Ловеч, Български червен кръст – Ловеч с подкрепата на Община Летница, организираха „Забавно лято” на 31 юли 2018 г. Малки, големи и още по-големи деца, заедно с организаторите се потопиха в морето на емоциите с игри и шури забавления, песни, танци, смехории и много награди.

Проектът на Община Летница „Заедно, за бъдещето на Европейския съюз“ е одобрен след участие в конкурс за проекти по грантова схема на Националното сдружение на общините в Република България: „Подкрепа на инициативи на общините, свързани с регионалното измерение на Българското председателство на Съвета на ЕС 2018”. Проектът получи финансиране в размер на 3 000 лв., на основание Постановление на Министерски съвет за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2018 г. от 31.01.2018 г.

Партньори на Община Летница при изпълнението на проекта са: Народно читалище "Искра - Летница 1997" и Народно читалище "Никола Йонков Вапцаров – 1873г.". Проектът е насочен към повишаване равнището на информираност на обществеността – граждани и гости на общината, администрация, бизнес, деца и ученици, за Европейския съюз, същността и ролята на ротационното председателство; за възможностите, които Председателството предоставя за изграждането на позитивен образ на страната ни и общината ни. Той е насочен към изпълнение на поредица от дейности, които да окажат положително влияние върху отношението към ЕС и върху образа на България като равноправен и надежден партньор в ЕС.

В рамките на проекта са проведени: Конкурс за есе на тема: „Съединението прави силата“; Конкурс за рисунка на тема: „България в Европа“; Кулинарен конкурс: „Традиционно български ястие“.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

СУ „Бачо Киро“, БФАМС и Община Летница организираха на 19 май 2018 г., състезание по автомобилостроителство – турнир ON ROAD, като част от календара на Българска федерация по автомобилни спортове /БФАМС/.

Община Ловеч

Читалищата са част от културната инфраструктура на община Ловеч. В повечето населени места те са единствената културно-просветна институция, която реализира културен продукт, място за общуване и участие в различни творчески занимания на хора от различни възрастови, етнически и социални групи.

По Програма ”Глоб@лни библиотеки - България ” са изградени и функционират информационни центрове в читалищата в с. Дойренци, с. Казачево, с. Малиново, с. Славяни, с. Слатина и с. Чавдарци.

През 2018 година в читалищата в селата Баховица, Славяни, Александрово, Скобелево, Чавдарци, Малиново и Дойренци и в кв. „Продимчец“ в град Ловеч продължават работа клубните форми и самодейни колективи, чиито дейности са свързани с културното многообразие и интеграцията на ромската общност. Народните читалища продължават да бъдат място за общуване и участие в различни творчески занимания на хора от различни възрасти, етнически и социални групи.

2.1. Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на културното многообразие

НЧ „Напредък – 1920 г.“ – с. Баховица – Продължена е дейността по спечеления проект „Заедно срещу самотата“ през 2015 г. По него са събрани, проучени и систематизирани в сборник песни, танци, рецепти, диалект, обреди и обичаи от населеното място. Тематичният приоритет на проекта е насочен към толерантното отношение и приобщаването на представителите на националните малцинства и самотните и незащитени хора.

4 деца от ромски произход до 14 години се занимават с танци, 1 лице от ромски произход над 18 години се включва в различни дейности, включително и в настоятелството на читалището.

НЧ „Хр. Ботев-1930 г.“ – с. Славяни -10 деца до 7-годишна възраст участват в Седмица на детската книга, заедно с деца от български произход. 11 деца до 14-годишна възраст от ромски произход ползват интернет в библиотеката, взимат участие в забавните игри, организирани от РБ „Проф. Беню Цонев“, 5 деца до 18 години, участват при възстановяване на надписите на мемориала пред читалището, 4 лица над 18-годишна възраст са музиканти-самодейци и участват в мероприятията на читалището (обичай Джамалуване).

НЧ „Паисий -1896 г.“ – с. Александрово – В читалището функционира детска вокална група „Искрица“. В нея участват 12 деца. Две от децата се определят като власи, а останалите 10 са с мюсюлмански произход.

НЧ „Просвета -1934 г.“ – с. Скобелево – Читалището работи с 8 деца от ромски произход до 14-годишна възраст. Обхванати са в клуб „Лятна занималня“.

НЧ „Зора -1930 г.“ – кв. „Продимчец“ – град Ловеч – Читалището работи с 20 деца от ромски произход, 10 от тях са на възраст до 14 години, останалите – от 14 до 18 години. Децата се включват активно в клуб по интереси „Целогодишна занималня“. Участват й в организираните чествания на празниците от обредния календар и библиотечната дейност.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

2.2. Предоставяне на възможност за участие в националната мрежа от фестивали и събори

Самодейци от ромски произход са включени в групите и формациите, участващи в регионалния фолклорен събор „Цветница в Ловеч“ и в програмите по проект – „Ловеч – корени от миналото, мостове към бъдещето“ на Плаващата сцена в град Ловеч.

НЧ „Напредък -1920 г.“ – с. Баховица, организира фестивала „По река Чернялка“. НЧ „Паисий-1896 г.“ – с. Александрово ежегодно организира фестивала „Осъм – моя река“.

Центърът за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“, в партньорство с Ресурсен център и Община Ловеч всяка година организира кампанията „Забавно лято“. Тя се провежда в Ловеч и населените места на територията на общината в периода от месец юни до месец септември. Кампанията е насочена към развитие на детското творчество и спорта и обхваща деца от различни етноси.

Деца от ромски произход активно участват в училищния живот, имат отличен успех, участват и в редица конкурси. Пример за това е **Мелиса Янушева Свиленова, ученичка в Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Александрово**. През учебната 2017/18 година печели трето място в Национален конкурс „Моите детски мечти“ и първо място в Национален конкурс „Млади таланти“.

1. Изводи

В Община Ловеч има добре развита културна инфраструктура, която осигурява широк достъп до култура на местната общност.

Читалищата в малките населени места са общодостъпните центрове с културно-просветни, информационни и социални функции.

Необходимо е разработване на нови проекти и дейности за развитие на културен, образователен и социален продукт, насочен към специфичните нужди на местната общност, които да подпомогнат лицата от етнически малцинства да постигнат успешна професионална, социална и творческа реализация.

Активна работа с родители на деца от малцинствени групи за разясняване на ползите от включването на децата им в различни културни, образователни и социални мероприятия с цел тяхната адаптация в обществения живот и последващото им развитие като пълноценни граждани.

Община Луковит

В рамките на проект „Заедно“ бяха обхванати 521 деца от ромски произход в предучилищна възраст, които участваха със свои изяви в общински празници за актьорско майсторство, музика и танци в читалището в гр. Луковит и във фестивали на мечтите – в читалищата в отделните села.

На всички деца, обхванати в проекта, вкл. децата от ромската общност, бе осигурен достъп до театрална постановка на гостуващия Куклен театър – гр. Ловеч.

На учениците, участници в инициативата „Училищни чудеса“ на „Заедно в час“, бе осигурена възможност за поставяне на театрална пиеса.

В НУ инж. Вълков“ и ОУ „св. Св Кирил и Методий“ с. Бежаново са създадени СИП „Ромски фолклор“. Целта е възпитаване на толерантност, уважение към другия и културата му. В двете училища се отбелязва и международния Ден на толерантността.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

В предходния програмен период всички дейности за интеграция в разрез с логиката бяха насочени изцяло и само към хората от ромската общност. В новия програмен период в дейностите са включени всички етнически групи на територията на общината с цел постигане на реална интеграция.

Община Тетевен

На територията на община Тетевен няма професионални културни институти.

Дейността в това направление се осъществява от единадесет действащи читалища.

Читалища, като институция, има във всички населени места, но самостоятелни читалищни сгради има в Тетевен, Рибарица, Гложене, Български извор, Голям извор и Бабинци. В останалите населени места на територията на общината читалищна дейност се развива в пригодени бази, спортни зали или други предоставени за ползване помещения. Като цяло материално-техническата база на читалищата е остаряла и почти в същото състояние отпреди 15 години.

Читалищните дейци търсят средства за възстановяване на дейностите, кандидатствайки за финансиране към различни донорски програми. Възможности за допълнително финансиране на дейности от няколко години се осъществяват и по линия на допълващата субсидия от страна на Министерството на културата. По програма МАТРА на Холандското правителство беше изграден Интернет център към читалището в Тетевен. Постепенно читалищата започнаха да се снабдяват със съвременна техника. Наред с осигурената посредством допълваща субсидия, вече е налице техническо осигуряване и по линия на Програма „Глобални библиотеки“ – читалището в гр. Тетевен и читалищата в селата Глогово, Български извор, Черни Вит, Бабинци, Васильово и Рибарица.

Читалищата осъществяват основно събирателска дейност в областта на фолклора. Почти във всички селища има фолклорни състави от различни възрастови групи, което осигурява приемственост и запазване на традиции, бит и фолклор. Читалищата в селата Глогово, Градежница, Галата, Български извор, Рибарица, Черни Вит, Васильово, Голям извор и Гложене развиват т.нар. изворен песенен фолклор. Читалището в гр. Тетевен, освен автентичен фолклор, към 2007 г. е сформирало група за ромски танци – ромска танцова формация „Амалипе“. През 2018 г. по особен начин са отбелязани ромските празници Банго Васил и Международния ден на ромите /8 април/, който е заложен и в Културния календар на Община Тетевен.

Община Троян

В изпълнение на приоритета „Култура“ и с оглед задържане на учениците от етнически малцинства в училищната общност, в дух на толерантност и недискриминация, са създадени възможности за пълноценен живот и свободна изява. Организирант се разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности. Учениците са включени в проект „Твоят час“. За учениците, чиито майчин език не е български или имат пропуски в знанията се провеждат допълнителни занимания и консултации.

За децата, които не владеят български език, детските градини „Незабравка“ в с. Орешак и „Звънче“ в с. Калейца осигуряват участие по Национална програма „Развитие на системата на предучилищното образование“.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

За втора поредна година в община Троян съвместно с Фондация „Сиид“ с Председател Георги Николов (здравен медиатор в Община Самоков) се организират и осъществяват творчески ателиета, мобилни работилници, изложби-базар на артикули за дома и офиса. Проведена е и образователно-информационна кампания: Street Art Fest – „Изкуството да информираш“ – мрежа за намаляване на уязвимостта на деца и младежи от сексуална експлоатация и посегателства. В рамките на проекта са ремонтирани 6 бр. пейки в парк „Капинчо“, а по случай 150 –годишнината на гр. Троян е изчистена подпорна стена на река Осъм (в индустриалната зона на гр. Троян) и е изработено пано с графити. Част от учениците включени в тези дейности са от ромската общност.

В двадесетте читалища функциониращи на територията на общината са извършени художествено-творчески дейности, а в с. Дебнево летни дейности за представители на малцинствените групи.

Община Угърчин

В партньорство с читалищата се осъществиха поредица от съвместни прояви, включени в календарните планове на читалищата, отразяващи значими събития, дати и специфични за региона обичаи с участието на музикални състави, певци, творци и изпълнители от общината.

На територията на Община Угърчин има работещи 10 читалища, най-голямото е на Народно читалище „Вълчо Русковски – 1894” гр. Угърчин.

Съвместно с Община Угърчин и Народно читалище „Вълчо Русковски-1894“ гр. Угърчин се развиват танцовата и театралната дейност и две групи за автентичен фолклор.

Деца от ромски произход участват в танцовия ансамбъл „Фаворит“ при читалището и в други единични масови мероприятия по конкретни поводи. Детски фестивал „Вярвай в чудеса“, „Лазарки“, Общински пролетен празник „Светиите“ и други инициативи.

За поредни години се реализира инициативата „Забавно лято“, занимания с приложни материали, спортни игри, приготвяне на сладкиши и др. Във всички мероприятия и занимания през ваканционните дни участват деца от ромски произход.

6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Община Летница

През 2018 год. са разгледани и образувани общо 5 дела на непълнолетни и малолетни. Разгледаните дела по които са взети решения са 3:

- **2 възпитатели дела за кражба срещу непълнолетни деца**, като и по двете е взето решение за наложени наказателни мерки по чл.13, ал. 1, т.1 и т.5 от ЗБППМН.

- **1 възпитателно дело срещу малолетни за кражба** и също е взето решение за наложени наказателни мерки по чл. 13, ал.1, т.1 и т.5 от ЗБППМН.

С непълнолетните и малолетните работят обществени възпитатели.

Двете дела, които са образувани, но още не са разгледани също са за кражба, но откраднатите предмети са върнати на собствениците.

Със средства от издръжката на МКБППМН е разширена вече съществуващата фитнес площадка с повече фитнес уреди. Създадена е и още една спортна площадка в квартал на града, където населението е предимно от малцинствата. Направено е и мини футболно игрище в друг квартал на града за превенция на борбата с противообществени прояви.

Община Ловеч

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

В град Ловеч е създаден Регионален офис на Комисията за защита от дискриминация. Относно предприетите мерки за гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата, се работи в две направления:

- Чрез пряко участие в широко популяризираните форуми в гражданския сектор, основно чрез изявените неправителствени организации на територията на общината и културните институции, особено с темите за младежта, подрастващите и възпитанието на децата в толерантност.

- Директна работа сред малцинствените етнически групи по специфичен план за разбиване на битоващите досега стереотипи. Изработена е и мултимедийна презентация, която съпътства лекторската част. Акцентира се на защитата от дискриминация, ролята на предразсъдъците в подклаждането на нетърпимост към различните, как да ги разпознаваме и преодоляваме. Представят се и нагледни материали – „Правила за производство пред КЗК” и „Наръчник за равенство в третирането”.

Община Луковит

През 2018 г. МКБППМН е реализирала 12 работни срещи, по време на които са разгледани 28 възпитателни дела по отношение на 6 малолетни (момчета) и 22 непълнолетни лица (от които 19 момчета и 3 момичета).

Представители на МКБППМН организираха лекции на тема: „Причини за агресивното поведение на учениците. Как да се справим с агресията и насилието в училище“.

Оказана е консултативна помощ по повод:

- има ли връзка между отсъствията на децата от училище и противообществените прояви;
- традиция или престъпление е задомяването на деца на 12-14 г. възраст.

Спортът е един от най-важните фактори за превенция срещу агресията, ксенофобията и омразата, за възпитание в дух на толерантност. Във всички мероприятия в спортния календар на общината – ученически игри, турнири и спортни празници, е осигурен равен достъп на представители на всички етнически групи и съответно голям процент от участниците са от ромската етническа общност.

Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот – активно участие на ромски жени в работата на МАГ по програма РОМАКТ, назначаване на ромски жени, главно майки, на длъжност „образователни медиатори“ в училищата.

Община Тетевен

Поставя се акцент върху жените и децата, опазване на обществения ред и гарантиране правата на всички граждани.

Подобряване на ефективността на служителите и правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.

Засилване на работата със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.

Община Троян

През март и април 2018 г. представители на Районна прокуратура – Троян са провели срещи-разговори с всички ученици от 8 до 12 клас в СУ „В. Левски“ - Троян, за запознаване на

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

младите хора със санкциите при извършване на противообществени прояви и употребата и разпространението на наркотични вещества. Изнесена е лекция към Програмата „Детско полицейско управление“ на тема „Спортно хулиганство“.

Съвместно със здравните медиатори е проведена информационна кампания сред младите хора по проблема за трафика на хора и превенция на ранните бракове;

През 2018 г. ОбКБППМН е образувала и разгледала 50 броя възпитателни дела спрямо 56 малолетни и непълнолетни, в т.ч. 16 възпитателни дела на 24 ромски деца. С цел постигане на необходими корекционно-възпитателни резултати през 2018 г. са наложени общо 84 броя възпитателни мерки, в т.ч. 40 на ромски деца, по чл.13 от ЗБППМН. Контрол по изпълнението на наложените възпитателни мерки упражняват обществените възпитатели, педагогическите съветници и председателите на училищните комисии за БППМН.

Изградена е добра координация и сътрудничество на МКБППМН с обществените възпитатели, училищните комисии за БППМН, педагогическите съветници, О „ЗД“, РУ - Троян, ЦОП, Център за подкрепа за личностно развитие и др. институции, работещи в тази посока. Работи се по План за действие по подадените сигнали.

Съгласно „Методическите указания за работа на инспекторите ДПС“, инспектор ДПС – Троян води профилактични дела на деца, повтарящи противообществените си постъпки. Изнесени са лекции по програмите „Работа на полицията в училищата“ и „Детско полицейско управление“. По програмата „Работа на полицията в училищата“ са изнесени 32 лекции и беседи, като са обхванати всички училища в Община Троян.

За 2018 година в ОЗД при ДСП – Троян са постъпили 4 сигнала за насилие над дете, като съгласно нормативните указания са проведени необходимите мерки за свикване на Координационен механизъм за взаимодействие при работата в случаите на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна ситуация. Предприети са съответните мерки съгласно ЗЗД. ОЗД при ДСП– Троян работи по 114 отворени случаи на деца в риск. Родителите и децата при необходимост се насочват за краткосрочна или дългосрочна работа със специалисти от училища, педагогически съветници, ЦОП – Троян, инспектор ДПС. За 2018 година са проведени 4 заседания на Координационния механизъм за взаимодействие при работата в случаите на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна ситуация и 26 екипни мултидисциплинарни срещи по сигнали и случаи на деца в риск, с рисково поведение или отклоняващо се от нормите развитие.

Здравните медиатори работят с деца, с противообществени прояви и техните родители по превенция на детската престъпност.

В училищата и детските градини на територията на община Троян е извършен анализ на факторите, пораждащи агресия и тормоз. За преодоляване на проблемно поведение на учениците и за оказване обща подкрепа, добра практика в училищата е екипната работа между класни ръководители, педагогически съветници и родителите. Всички училища в общината провеждат дейности за подобряване на формите за превенция и подкрепа в случаи на насилие над деца в училище. В НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ във връзка с подобряване формите за превенция и подкрепа в случай на агресия са проведени следните инициативи: „Ден на толерантността“ и „Ден на розовата фланелка“. В НУ „Христо Ботев“ децата и учениците са запознати с понятията тормоз и агресия; в часовете на класа са проведени беседи за противодействие на агресията в училище; популяризиран са добри постъпки на ученици, изработени са постери, предоставени са материали на родители.

Актуализиран е Училищен механизъм за противодействие на тормоза в СУ „Васил Левски“, изготвен е Училищен план за противодействие на тормоза за учебната 2018/2019г. Всички служители са запознати с алгоритъм за взаимодействие при кризисна ситуация. Проведено е

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

анкетно проучване с „Въпросник за тормоза в училище“ в 6-тите класове. На 28.02.2018 г. 150 ученици от начален етап се включват в „Ден на розовата фланела“ и са наградени с плакет от ОбКБППМН – Берковица. Изготвен е и е разпространен флаер за начален етап „Задължения на детето през различните възрасти“. През месеците май и юни са проведени срещи на учениците от 5 до 7 клас с инспектор ДПС и с педагогическия съветник, на които се дискутира проблема за опасността от употреба на наркотичните вещества и санкциониращи мерки за употреба и разпространение. Обхванати са 297 ученици. Консултирани 315 ученици и 95 родители от педагогическия съветник и психолога. Изработен е психологически статус на 5 ученици по искане на техните родители. По предписание на ОбКБППМН се наблюдава поведението и се провеждат ежемесечни групови срещи с учениците с възпитателни дела. С група ученици от IX клас е проведено обучение за справяне с гнева. Във връзка с разрешаване проблемни взаимоотношения в класовете са осъществени 3 неформални срещи между родители, ученици, учители и училищно ръководство. Образувани са 3 възпитателни дела срещу 6 ученици от СУ „Васил Левски“ – Троян. През месец април Фондация А21, организира обучение на 12 ученици от ученически съвет по темата „Трафик на хора“. Обучените доброволци са провели разяснителна кампания с презентация по темата и раздаване на листовки – обхванати са 230 ученици от гимназиален етап. В ОУ, с. Борима е изработен Училищен механизъм за противодействие на училищния тормоз, План за противодействие на училищния тормоз. Проведени са разговори в часа на класа, родителска среща и анкета сред учениците, за това има ли случаи на тормоз в училище. С националната телефонна линия за деца са запознати ученици и деца.

Община Угърчин

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни / МКБППМН / организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. През 2018 г. със част от средствата на Местната комисия се организира фестивала „Вярвай в чудесата, в които участваха деца от ромски произход на възраст от 4 до 16 години.

В таблицата по долу може са включени всички инициативи подкрепени от Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни / МКБППМН /.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Община, район населено място	Възрастова група (години от – до)	Занимания по интереси (вид дейност)	Организатор (училище, ЦПЛР, община, читалище и др.) телефон, e-mail	Ръководител (име)	Място на провеждане (зала, училище, басейн и др.)
Угърчин	8-16 г.	„Забавно лято” /спорт,изкуство/	Община Угърчин	Петя Кърджова	НЧ ”В.Русковски” 1894
Угърчин	5-6 г.	Танцова група	НЧ ”В.Русковски” 1894	Михаил Денев	НЧ ”В.Русковски” 1894
Угърчин	7-16 г.	Танцов състав	НЧ ”В.Русковски” 1894	Михаил Денев	НЧ ”В.Русковски” 1894
Кирчево	12-15 г.	Танцов състав	НЧ ”Пробуда” 1927	Нева Темелска	НЧ ”Пробуда” 1927
Кирчево	12-15 г.	Вокална група	НЧ ”Пробуда” 1927	Емилия Ханева	НЧ ”Пробуда” 1927
Лесидрен	8-12 г.	Приложни изкуства	НЧ ”В.Радев” 1923	Павел Димитров	НЧ ”В.Радев” 1923

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОБРИ ПРАКТИКИ, ИЗВОДИ, ТРУДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ ДОБРИ ПРАКТИКИ

Местната ромска общност работи и вярва в равноправното интегриране на ромите в общество, основано за запазване на ромската идентичност и на модернизацията на ромската общност. Познанията на общността за собствената и история и културата са важен фактор за повишаване на нейното самочувствие.

Представители на ромската общност вземат активно участие в местните органи на управление. Политики за ромите се формулират, планират, наблюдават подобряват, с активното участие на ромите.

От 2013 година Община Ловеч има утвърдена Процедура за налагане на санкции на родители, които не са записали децата си, подлежащи на задължително предучилищно или училищно образование и не осигуряват присъствието на децата си в детска градина или училище. Директорите на детски градини и училища са уведомени с писма за необходимата информация и приложени документи, които е необходимо да представят в община Ловеч. Със заповед на Кмета на Община Ловеч са определени длъжностни лица, които да съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения по чл. 347 от ЗПУО. Във връзка с това е намален броят на отпадналите, като съществено е увеличен броят на

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

реинтегрираните в образователната система. Актове по чл. 347 от ЗПУО не са съставяни, защото децата/учениците са реинтегрирани или записани в детска градина/училище.

Местната активна група/МАГ/, сформирана по проект РОМАКТ, активно съдейства на общината при подготовката на проект по интегрирана процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1“, относно ситуиране на Общностен център в кв. Изток и назначаване на образователни медиатори в училищата – партньори по проекта.

Представителите на общността в МАГ формулират свои виждания и предложения за мерки по отделните приоритети на Плана.

Изводи

В Община Ловеч има добре развита културна инфраструктура, която осигурява широк достъп до култура на местната общност.

Читалищата в малките населени места са общодостъпните центрове с културно-просветни, информационни и социални функции.

Необходимо е разработване на нови проекти и дейности за развитие на културен, образователен и социален продукт, насочен към специфичните нужди на местната общност, които да подпомогнат лицата от етнически малцинства да постигнат успешна професионална, социална и творческа реализация.

Активна работа с родители на деца от малцинствени групи за разясняване на ползите от включването на децата им в различни културни, образователни и социални мероприятия с цел тяхната адаптация в обществения живот и последващото им развитие като пълноценни граждани.

Набелязаните проблеми и постигнатият напредък при разрешаването им в шестте основни направления: образование, здравеопазване, заетост, жилищни условия, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии, е знак за воля за промяна.

Интеграцията е комплексен процес, обхващащ всички сфери на живота – промяна на разбирането сред общността за важността на интеграцията на ромите, като основа за демократично развитие на общината, засилване на ролята на местните институции и гражданското участие.

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществяват на територията на област Ловеч чрез общинските планове за действие за интегриране на ромите, както и на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите 2012-2020 г.

На територията на областта има създадени 7 (осем) общински планове за интегриране на ромите. Седем от общинските планове са актуализирани за периода 2015-2020 г. съгласно указанията на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ).

Настоящият Мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) в област Ловеч е приет от Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси на 26.02.2019 г.